

CORK ■ DUBLIN ■ LIMERICK ■ GALWAY ■ WATERFORD

Magazyn
BEZPŁATNY!

NR 191 Grudzień 2025

ISSN2009-3802
mir

magazyn
informacyjno-
rozrywkowy

www.mir.info.pl

Święta między Irlandią a Polską: dwadzieścia lat emigracyjnych Wigilii

Felieton Piotra Słotwińskiego
s.7

KABARET MŁODYCH PANÓW

20
LAT

Z ŻARTAMI NIE MA ŻARTÓW

13/03 GALWAY BLACK BOX

14/03 DUBLIN THE HELIX

14/03 BELFAST MANDELA HALL

ZENITH BILETY: WWW.KONCERTY.IE

KASIA KOWALSKA

DUBLIN

27.02.2026

THE HELIX

START GODZ: 20:00

ZENITH
MUSIC

BILETY: WWW.KONCERTY.IE

PROWADZISZ W IRLANDII
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

BIURO KSIĘGOWE D&M SERVICES
ŚWIADZĄ NASTĘPUJĄCE USŁUGI DLA FIRM:

- ✓ rejestracja działalności gospodarczej
- ✓ rejestracja i rozliczanie podwykonawców w systemie RCT
- ✓ roczne rozliczenia podatkowe
- ✓ rozliczenia VAT
- ✓ payroll lista płac
- ✓ biznes plany i analizy finansowe
- ✓ wnioski o Tax Clearance
- ✓ rejestracja podmiotu w CRO

Działalność gospodarcza to pojęcie z zakresu prawa handlowego, które oznacza prowadzenie działalności w celu osiągnięcia zysku. Działalność gospodarcza może być prowadzona przez osobę fizyczną lub prawną. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w sposób ciągły i regularny. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w celu osiągnięcia zysku. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w sposób ciągły i regularny. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w celu osiągnięcia zysku.

Współpraca z D&M Services to gwarancja profesjonalizmu i skuteczności. Działalność gospodarcza to pojęcie z zakresu prawa handlowego, które oznacza prowadzenie działalności w celu osiągnięcia zysku. Działalność gospodarcza może być prowadzona przez osobę fizyczną lub prawną. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w sposób ciągły i regularny. Działalność gospodarcza musi być prowadzona w celu osiągnięcia zysku.

Biuro w Dublinie
Unit 26,
Park West Enterprise Centre,
Nangor Road, Dublin 12, D12 N2X6
telefon: 015 12 06 20
email: firmadublin@gmail.com

Biuro w Cork
Cork 33/34
Cook Street, Cork
T12 DM03
telefon: 021 42 48 760
email: firma113@gmail.com

085 PRAWNIK 085 7729645
01 4910010

Monika El Amki, Piotr Kuderski,
www.prawnik.ie

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY • NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS

224, The Capel Building, Mary's Abbey
Dublin 7, Ireland

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalić wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty. Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

POLONEZ

Buy 1
Get 2nd **50%**
OFF

The offer applies only to the 2nd item
of the same product

**OVER 250
PRODUCTS ON PROMO**

**HELIO poppy seed
850g**

**VITAROL
pickled cucumbers
750g**

**MALSENA wheat flour
1kg**

**BOROMIR
Cozonac with walnuts
400g**

**SCOTTI
all purpose rice
500g**

**BOROMIR Malai extra
corn flour
1kg**

**PIATNICA
quark cheese
1kg**

**WEDEL
vanilla marshmallow
in Glaze 340g**

**Scan to view the full
catalogue**

Offers available between December 4th 2025 – January 7th, 2026. Some products may not be available in all stores. While stocks last.

6

7

15

25

28

W OBIE STRONY

- Ciekawostki o irlandzkich tradycjach bożonarodzeniowych 4
- Święta między Irlandią a Polską: dwadzieścia lat emigracyjnych Wigilii 6
- Urodziny na szóstkę 15

KRÓTKO

- Wiadomości z Irlandii i świata 6,7,9,11,12,25,26,30

PRZEWROTKĄ

- Czas prezentów 7

W OBIE STRONY

- Zimowy krąg: tajemnice Newgrange 9

ZDROWIE, RELACJE

- ZDRADA – czy to koniec? 10
- Męski krąg to odpowiedź na współczesne problemy mężczyzn 22

BOGDAN FERĘC – POLSKA-IE

- Boże Narodzenie po irlandzku, czyli przepis na farsz 13

ROZRYWKĄ

- Będzie się działo 16,17
- Czytelnia 18
- polski Ośrodek Kultury i Biblioteka ABC EduLibrary w Cork 18
- Sudoku 18
- Horoskop 19
- Uśmiechnij się :) 19

PRZEBYBNIK

- Prawa pracownika w okresie świątecznym – co warto wiedzieć mieszkając w Irlandii? 21

SHAMEK W DUBLINIE – RADIO PL

- Dublińskie tablice 23

POLITYKA

- Prawda, kłamstwa i media w epoce religii polityki. Donald Trump i spór z BBC – odpowiedzialność mediów za prawdę 28

WYBRAN W KONICZYNIE

- Święta pod znakiem kryzysu: Irlandia w obliczu nadchodzących zmian 31

Wydawca:
Mir Press Limited
Unit 26, Park West Enterprise Centre,
Nangor Road, Dublin 12, D12 N2X6

Redakcja:
e-mail: magazyn.mir@gmail.com
www.mir.info.pl

Redaktor naczelny:
Marta Luksander

Reklama:
tel. 0870994828
magazyn.mir@gmail.com

Zespół redakcyjny:
Tomasz Wybranowski
Maciej Weber
Piotr Czerwiński
Marta Wilczewska
Piotr Słotwiński
Przemysław Zbieroń
Bogdan Feręc
Korekta: Monika Szeszko
Studio graficzne, DTP:
Tomasz Kuc
t.kuc@gazeta.pl

MIR Press LTD nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń, reklam i informacji. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania tekstów. Nadesłane materiały przechodzą na własność redakcji, co jednocześnie oznacza przeniesienie na redakcję „Mir Press LTD” praw autorskich z prawem do publikacji w każdym obszarze. Przedruk materiałów publikowanych w magazynie „Mir Press LTD” możliwy tylko za zgodą redakcji.

Drodzy Czytelnicy

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia pragniemy przypomnieć o sile wspólnoty i miłości, które są fundamentem tych magicznych dni. Niezależnie od tego, gdzie się znajdujecie, niech duch świąt wypełni Wasze serca radością i spokojem.

Życzymy, aby nadchodzący rok przyniósł nowe możliwości, zdrowie i spełnienie marzeń. Niech każdy dzień będzie okazją do odkrywania piękna życia.

Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!

Redakcja MIR

BĄDŹ NA BIEŻĄCO!

**Dołącz do nas
na FACEBOOKU!**

facebook.com/magazyn.mir

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

Ciekawostki o irlandzkich tradycjach bożonarodzeniowych

Irlandia, ta malownicza Szmaragdowa Wyspa, nasz dom na mapie i w sercu, to miejsce, które żyje magią przez cały rok. Ale Boże Narodzenie mimo trosk i bolesnych wyzwań, o których piszę w felietonie „Wybran w koniczynie”, jest tu szczególnie wyjątkowe.

Dzieje się to już na długo przed 25 grudnia. Jak zatem Irlandczycy obchodzą te świąteczne dni? Przyszykuj się na podróż przez irlandzkie tradycje, pełne świątecznego blasku i ciepłych wspomnień!

Świąteczny klimat już z końcem listopada

Irlandczycy zaczynają świętować już od końca listopada, gdy tylko mija ostatni dzień tego miesiąca. To czas, kiedy całe wybrzeże zaczyna lśnić kolorowymi światłami i migotliwymi dekoracjami. W Dublinie witryny sklepów wypełniają się cudownymi bożonarodzeniowymi aranżacjami, a miejskie ulice wyglądają jak zaczarowane krainy. St. Stephen's Green Shopping Centre w Dublinie staje się jednym z najbardziej rozbłysniętych punktów w mieście. A choinka na Smithfield, pełna złotych ozdób, to prawdziwa perła w świątecznym krajobrazie. Tu każda iluminacja wprowadza mieszkańców w nastrój pełen ciepła, radości i oczekiwania na Boże Narodzenie.

Karty świąteczne i prezenty – irlandzka tradycja

Niezwykle istotnym elementem irlandzkiego Bożego Narodzenia są karty świąteczne. Irlandczycy są znani z tego, że wysyłają je już na początku grudnia, nie czekając na ostatnią chwilę. Poczta w Dublinie przeżywa wtedy prawdziwy renesans! Im szybciej wysłesz kartkę, tym bardziej doceniają ją bliscy, widząc, jak wiele dla Ciebie znaczą. Tego dnia każda kartka niesie ze sobą serdeczne życzenia, radość i wspomnienie tych, którzy są daleko.

A co z prezentami? Bożonarodzeniowa tradycja wręczania prezentów jest głęboko zakorzeniona w irlandzkich sercach. Dzieci czekają na nie, wieszając skarpety przy kominkach (albo w przypadku współczesnych mieszkań bez kominków – przy łózkach). I tu mamy fascynującą legendę: Święty Mikołaj, czyli św. Mikołaj z Miry, miał uratować trzy biedne dziewczyny przed sprzedażem ich przez ojca do domu publicznego. Mikołaj wrzucił im pieniądze przez komin, a te trafiły do skarpet zawieszonych przy kominku. Od tej chwili dzieci w Irlandii codziennie czekają na ten magiczny moment, by znaleźć drobne upominki, słodycze i niespodzianki.

Wigilia w Irlandii – więcej relaksu, mniej formalności

Wigilia (**Christmas Eve**) w Irlandii to czas wyjątkowy, ale nie tak pełen ceremonii jak w Polsce, gdzie oczekuje się na narodziny Dzieciątka Jezus z Maryją i Józefem. Irlandczycy nie obchodzą uroczystej kolacji wigilijnej, a same przygotowania nie są obciążone dużą ilością tradycji postnych, jak ma to

Świąteczne dekoracje

miejsce w Polsce. Zamiast tego dzieci czekają na Świętego Mikołaja, który w tym czasie podróżuje po całej wyspie, a dorośli robią ostatnie zakupy przed świątecznym zamieszaniem. Warto jednak pamiętać, że wiele osób nadal uczestniczy w pasterce, a po jej zakończeniu w domach zapalają się świeczki w oknach – symbol oświecenia drogi dla Świętej Rodziny.

Boże Narodzenie – czas rodzinny, czas magiczny

Boże Narodzenie w Irlandii, czyli **Lá Nollag**, to dzień pełen tradycji, jednak o wiele bardziej „zrelaksowany” niż w Polsce. Irlandczycy

spędzają go przede wszystkim w rodzinnym gronie, ciesząc się sobą nawzajem i celebrując wspólne chwile. Jednym z najważniejszych momentów dnia jest świąteczny posiłek, który zazwyczaj zaczyna się dopiero po południu. Stół ugina się od przysmaków: króluje pieczony indyk z sosem borówkowym, brukselka, wędzony łosoś oraz Christmas Pudding z dodatkiem rumu. Oto prawdziwa uczta dla zmysłów. Nie zapominajmy także o typowym dla Irlandii deserze. To Mince Pies, ciasteczka nadziewane suszonymi owocami, które są obecne w prawie każdym irlandzkim domu. Do tego kieliszek Irish Whiskey lub filiżanka świątecznej herbaty w gronie rodziny

i wszystko staje się bajkowym przeżyciem oraz miłością, czego życzę każdej Czytelniczce i Czytelnikowi MIR-a.

Drugi dzień świąt i irlandzki St. Stephen's Day

Drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, znany jako St. Stephen's Day, w Irlandii to czas nie tylko relaksu, ale także zabawy. Dzień ten ma szczególne znaczenie w irlandzkiej tradycji, ponieważ właśnie tego dnia kołędują **Wren Boys**, czyli „strzyżkowi chłopcy”. Strzyżek to niepozorny z wyglądu ptaszek, ale z wielką osobowością, potrafiący donośnie śpiewać w leśnym krajobrazie. Chłopcy przebrani za strzyżyki zbierają datki na rzecz organizacji charytatywnych. Zgodnie z tradycją ci, którzy nie wrzucą datku, mogą spodziewać się psikusów – choć dziś ten zwyczaj nie jest już tak powszechny w miastach, na wsi wciąż stanowi jedną z najpiękniejszych tradycji.

Małe Boże Narodzenie – zakończenie świąt

Bożonarodzeniowe świętowanie w Irlandii kończy się 6 stycznia, w święto Trzech Króli. Tego dnia zgodnie z tradycją ściąga się ozdoby bożonarodzeniowe, a pożegnanie choinki to moment, w którym rodziny kończą świąteczne ferie i wracają do codziennych obowiązków. Tradycja głosi, że wcześniejsze zdejmowanie dekoracji przynosi pecha, więc Irlandczycy starają się tego dnia zachować ostrożność.

Irlandzcy poeci o Bożym Narodzeniu

Nie ma nic bardziej irlandzkiego niż poezja, która oddaje ducha Bożego Narodzenia w tym pełnym magii kraju. Irlandzcy poeci często porównują świąteczny czas do rozświetlonego, roziskrzonego radością ciepłego czasu, który wzbudza wspomnienia o dzieciństwie i o rodzinie.

Zacznę od ojca celtyckiego odrodzenia w literaturze **Williama Butlera Yeatsa** i jego wiersza „A Christmas Childhood”:

*Holly rośło zielone,
A czerwone jagody na nim błyszcząły,
Widzę płomień świec w jasnym świetle,
Bożonarodzeniowy poranek w blasku.*

W moim poetyckim panteonie króluje także **Seamus Heaney**. A gdy mowa o Bożym Narodzeniu, cytuję „The Christmas Lights”:

*Świąteczne zapaliły się i wszystko zaświeciło,
Ciemny las oświetlony przez małe, stałe ogniska,
Oczy dzieci szeroko otwarte z zaskoczeniem.*

Te utwory poetyckie, pełne ciepła, magii i oczekiwania na święta, doskonale oddają klimat irlandzkiego Bożego Narodzenia, gdzie z każdą zapaloną świeczką, z każdym światłem staje się jaśniej, cieplej i bardziej radośnie. I jeszcze jedno: kochajcie poetów! ♦

Wesołych świąt
i szczęśliwego
Nowego Roku!

**CAŁA
NACZEPA**

13,6 m | 24 tony | 100 m³

od € 1800

**PÓŁ
NACZEPY**

6,8 m | 12 ton | 50 m³

od € 1200

**PALETA
EURO**

120x80x180 cm | do 500 kg

Co. Dublin - € 180
poza Co. Dublin - € 245

**PALETA
PRZEMYSŁOWA**

120x100x180 cm | do 700 kg

Co. Dublin - € 250
poza Co. Dublin - € 290

TRANSPORT IRLANDIA - POLSKA

PRZEPROWADZKI PALETOWE

Po więcej informacji zadzwoń

0857844966

www.thundertransport.pl

The Mount, Unit 1, Portgloriam, Kilcock, Co. Kildare, W23 PT44

PIOTR SŁOTWIŃSKI
www.piotrslotwinski.com

Święta między Irlandią a Polską: **dwadzieścia lat emigracyjnych Wigilii**

Zbliżające się święta Bożego Narodzenia to dla wszystkich wyjątkowy czas. Dla dzieci to czas prezentów przynoszonych przez św. Mikołaja albo krasnoluda z reklam coca-coli, w zależności od tego, w co wierzą ich rodzice, to jest w Pana Boga czy w mamonę. Jest jeszcze opcja Dziadka Mroza dla tych najbardziej zatwardziałych ateistów, którzy jednak też chcą świętować dokładnie w tym samym czasie, co katolicy. Dla dorosłych to przede wszystkim czas spędzony w rodzinnym gronie, chociaż na emigracji różnie z tym bywa.

Jak nam podaje encyklopedia, termin „emigracja” pochodzi z łacińskiego słowa *emigratio*, co znaczy „wyprowadzenie się”. Wyprowadziliśmy się nie tylko z rodzinnego domu, ale i z własnej Ojczyzny, próbując tutaj, na Zielonej Wyspie, ułożyć sobie życie na nowo. Upraszczam – nie dotyczy to przecież wszystkich przypadków i każdego z nas. Niektórzy wyjechali, bo w kRAJu im było za ciasno, niektórzy za chlebem, inni, żeby szybko zarobić nieco euro na inwestycje w Polsce, jeszcze inni, bo dzielnicowy za często rozpytywał o nich. Co człowiek, to inna historia – łączy nas tylko to, że urodziliśmy się tam, a przyjechaliśmy tutaj. Chociaż również pewnie nie wszyscy, bo właśnie wchodzi w dorosłość pierwsze pokolenie unijnej emigracji, urodzonych już tutaj. Jednak większość z nas ma rodzinę w Polsce – bliższą lub dalszą, z którą nawet jeżeli nie widzi się cały rok, to jednak chciałoby się spotkać chociaż przy wigilijnym stole. Oczywiście są wśród nas i tacy, którzy najbliższą rodzinę „ściągnęli” tutaj i w zasadzie coraz mniej ich łączy z kRAJem oprócz wspomnień, języka, paszportu i niechęci do tej lub innej partii politycznej. Niemniej nawet oni czują, że to wszystko to swoisty erzac, opakowanie zastępcze, a jak Boże Narodzenie – to tylko w Polsce.

Nie zawsze jednak udaje się do tej Polski przyjechać, zwłaszcza w święta, gdy tanie linie nagle przestają być tanie. My (czyli ja i moja Żona Agnieszka) po raz pierwszy poleciliśmy do kRAJU na święta dopiero w 2023 r., po 20 latach życia w Irlandii. Oczywiście w Polsce bywamy regularnie, od 2004 r. ja sam byłem w Ojczyźnie aż 84 razy, a już mam bilety na 85 wyjazd. Warto prowadzić sobie bloga czy inny pamiętnik, dzięki czemu ma się taką dokładną rachubę. Średnio statystycznie wychodzi mi, że jestem tam cztery razy do roku, czyli co kwartał. Oczywiście jak to w statystykach bywa, nie wszystko jest takie, jakim się wydaje. Pierwszy raz poleciałem do Polski dopiero po półtorarocznym pobycie tutaj, ale później bywało, że przez kilka miesięcy latałem... co tydzień, kiedy robiłem w kRAJu pewien ważny dla mnie kurs, na którym obecność była absolutnie obowiązkowa. No, ale nie o tym, nie o tym, tylko o świętach w Polsce. Tak więc: przez 20 lat święta Bożego

Narodzenia spędzaliśmy na Zielnej Wyspie, za to teraz szykują nam się święta w Polsce, i to już trzeci rok z rzędu.

Jak wyglądały te nasze irlandzkie święta? Najpierw lekki szok kulturowy, że Wigilia to niemal zwykły dzień roboczy, a zamiast karpia je się indyka. Generalnie mi tam wszystko jedno, od wielu lat nie jem niczego, co ma oczy, ale żeby nie jeść wigilijnej kolacji, tylko świąteczny obiad? Jakoś to nie po polsku, prawda? Na szczęście szybko pojawiło się w Cork, gdzie od samego początku mieszkamy, polskie duszpasterstwo i już w 2005 r. odbyła się tutaj pierwsza polska pasterka. Do dzisiaj mam przed oczami obraz choinki z dwiema małymi polskimi flagami, stojącej w St. Augustine's – w kościele, przy którym wtedy działało polskie duszpasterstwo. Rok później nie udało nam się dotrzeć na tę paterkę, bo Wigilię spędziliśmy w szerszym gronie niedawno poznanych znajomych gdzieś na peryferiach miasta i ze zdumieniem stwierdziliśmy, że późnym wieczorem ustała wszelka komunikacja: przestały jeździć autobusy, a taksówki nawet nie zaczęły – telefony w korporacjach taksówkarskich albo milczały, albo głos automatycznej sekretarki zapraszał nas po świętach. To są, przypomnę, historie sprzed 20 lat, teraz, w gwałtownie laicyzującej się Irlandii, wygląda to zupełnie inaczej.

W 2008 r. pierwszy i ostatni raz zdarzyło nam się uczestniczyć w wieczorze opłatkovym w Ambasadzie RP w Dublinie. Byłem wtedy prezesem MyCork, prężnie działającego polonijnego stowarzyszenia, więc – wicie-rozumiecie – nie wypadało nie zaprosić. Chociaż w następnym roku już tego zaszczytu nie doświadczyłem, mimo iż ciągle tym prezesem byłem, a MyCork działało jeszcze prężniej. Może i dobrze, bo dziwnie się tam czułem, praktycznie nie znając zdecydowanej większości tych polonijnych „działaczy”. Tak zresztą jest do tej pory, kiedy przypadkiem

trafię na Facebooku na jakieś fotki z ambasadorskich polonijnych rautów: nie znam tych ludzi, a nawet jeżeli znam, to nic nie wiem o tym, żeby się oni udzielali na rzecz Polonii w Irlandii, a nurty tego polonijnego życia są ciągle w ścisłym kręgu moich zainteresowań. Ot, takie hobby. Na tym spotkaniu poproszono mnie, żebym napisał list popierający pewnego pana, który bardzo chciał być konsulem honorowym w Cork. List napisałem, powstał w Cork ten konsulat, ale pan konsul nie do końca wywiązał się z tego, co naobiecywał, no, ale jakiś tam konsulat był, chociaż tylko honorowy. Już nie ma, a kolejnych chętnych na tę prestiżową, choć wolontaryjną funkcję – brak.

Kolejne święta spędzaliśmy spokojnie w domu, ciesząc się koncertem polskich kolęd czy pokazem jasełek w wykonaniu dzieci z Polskiej Szkoły w Cork. Chodziliśmy na świąteczny kiermasz przy Grand Parade i do bajkowo oświetlonego Bishop Lucey Park. Angażowaliśmy się też co roku w organizację mikołajek dla polskich dzieci w Cork i w tworzenie polskiego kiermaszu w przedśionku wspomnianego kościoła St. Augustine's. Do Polski lataliśmy już po świętach, bo na miejscu trzymały nas tradycyjnie: praca i wysokie ceny biletów.

Po 10 latach trochę zmieniliśmy nasze zwyczaje i zaczęliśmy święta spędzać w Dublinie. To był świetny pomysł i powiew świeżości, przynajmniej dla nas. Pozwalał odebrać się od codzienności, a przez to lepiej przeżyć Boże Narodzenie. Zatrzymywaliśmy się hotelach w centrum miasta: Belvedere i Maldron Hotel przy Parnell Square, a później w naszym ulubionym RIU Plaza The Gresham przy O'Connell Street. Wtedy pobyt tam nawet w świątecznym okresie kosztował naprawdę niewiele, dzisiaj to już jest zupełnie inna historia. Za pierwszym razem poszliśmy na pasterkę do St. Saviour's Priory, gdzie są

polscy dominikanie. W pierwszy dzień świąt szliśmy do St. Audoen's Church, kościoła przekazanego polskiej wspólnotie i prowadzonego przez księży chrystusowców, w drugi dzień świąt – do St. Francis Xavier Church, gdzie w kaplicy św. Ignacego Msze Św. odprawiają jezuici z Polski. W kolejnych latach skupiliśmy się tylko na tych dwóch pierwszych kościołach, ale wzorec był ten sam: pasterka u dominikanów, a później Msza Św. u chrystusowców. Gwoli ścisłości, zdarzało się, że do nas przyjeżdżali najbliżsi z Polski, wtedy oczywiście zostawaliśmy w Cork, ciesząc się swoją obecnością, niemniej kiedy nikt się do nas nie wybierał, my wybieraliśmy się do stolicy.

Taka sielanka trwała do 2020 r., kiedy obostrzenia covidowe wywróciły wielu ludziom życie do góry nogami. Władza wymusiła przeróżne zakazy i nakazy, w tym m.in. obowiązek rejestracji online do uczestnictwa we Mszy Św. W Cork za późno się za to zabraliśmy i zabrakło dla nas miejsca. Jak znam życie, polscy księża na pewno nie odesłaliby nikogo z kwitkiem, ale nie chcieliśmy ich narażać na niepotrzebne ewentualne reperkusje, bo przecież wiadomo, że są wśród nas czarne owce. Na marginesie: jedna z takich polskojęzycznych owiec składała w tym świątecznym czasie donos na moją Żonę, że ta prowadziła warsztaty artystyczne dla pań, rzekomo z liczbą uczestniczek większą, niż obowiązywały limity. Tyle że były zdjęcia ze spotkania i można było porachować, że było tyle osób, ile być mogło. Ot, takie to były czasy i takie to były świny. Wróć: owce oczywiście. Ponieważ zabrakło dla nas miejsca w kościele, więc znowu wybraliśmy się do Dublina, a na pasterkę poszliśmy tym razem do St. Audoen's Church, a nie do dominikanów, bo tylko tam było jeszcze wolne miejsce. Kolejny pandemiczny 2021 r.: co prawda już nie trzeba się było rejestrować na Mszę Św. do kościoła, ale wstrzymano loty, więc znowu nikt nas nie odwiedził, za to my pojechaliśmy do Dublina. Co tam robiliśmy oprócz chodzenia po kościołach i podziwiania szoppek? Odwiedzaliśmy naszych przyjaciół, również piszących dla MIR-a (pozdrawiam Tomka i Przemka), szukaliśmy skrytek geocachingowych i odkrywaliśmy mniej znane zakamarki miasta.

W kolejnym roku w naszym życiu pojawił się Patryczek, a to zmieniło u nas bardzo wiele. Między innymi i to, że zaczęliśmy Boże Narodzenie spędzać w kRAJu, nie patrząc na ceny biletów i inne przeszkody. Boże Narodzenie w Cork czy nawet w Dublinie, to w porównaniu z takim Krakowem jednak tylko ledwie namiastka świąt, nie ujmując oczywiście niczego tym dwóm miastom. Na każdym kroku jak nie jarmark, to koncert kolęd, szopki żywe i te krakowskie, później huczny Nowy Rok i Orszaki Trzech Króli. Tak to można świętować.

Jednak najlepsze święta to te w gronie najbliższych, z osobami, które kochacie. I takich świąt Bożego Narodzenia Państwu życzę! ♦

MACIEJ WEBER

Czas prezentów

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku – tego sobie zazwyczaj życzymy przy tych pięknych okazjach. To jednak standard. A czego możemy sobie życzyć oprócz strzelistej choinki, a pod nią mnóstwa prezentów? Dla każdego coś innego – to także standard.

To już także sprawdzona formułka, stosowana przy okazji konkursów piękności. Kiedy jury sonduje intelekt kandydatki do tytułu Miss, zadaje określone pytania, zazwyczaj te same. Czego sobie życzy taka kandydatka najbardziej? Najbardziej pożądana, ale i wyświechtana odpowiedź to: „pokoju na świecie”. Są kraje, dla których to jest zdecydowany priorytet.

Polakom tego właśnie wypada życzyć w kontekście tego, co od prawie czterech lat dzieje się za wschodnią granicą. Z jednej strony sojusznicy z NATO zapewniali, że w razie czego są gotowi do natychmiastowej reakcji i wszelkiej pomocy. Ale z drugiej strony mamy (no, może już nie my, ale nasi przodkowie) jednak różnorakie doświadczenia w tym względzie. Sięgając do wcale nie tak znów odległej przeszłości (dla nas odległej, ale nie w kontekście historii świata), trzeba pamiętać, że gdy Hitler przysięgał się do ataku na Polskę, to Wielka Brytania i Francja dawały różnorakie gwarancje. A jak przyszło co do czego, to nikomu tam nie uśmiechało się umierać za Polskę i skończyło się na obietnicach pomocy. Teraz przy pierwszych dronach nadlatujących nad polskie terytorium pojawiły się sojusznicze samoloty. Nikt jednak nie wie, co by się wydarzyło, gdyby doszło do prawdziwego zbrojnego konfliktu.

Teraz Polskę próbuje wystraszyć Putin, nieraz już dając wyraz temu, że naszego kra-

ju nie lubi. Rozmaici eksperci, by podbić sobie oglądalności w sieci, starają się udowodnić, że wszelkie gwarancje na nic, bo za dwa–trzy lata Putin niewątpliwie ruszy na Polskę. My tak nie uważamy, ale oczywiście różne rzeczy są na tym świecie możliwe. Dlatego, choć to życzenie „pokoju na świecie” w obliczu choćby tego, co dzieje się w Strefie Gazy, nie jest całkowicie możliwe do spełnienia, to Polsce i Polakom należałoby życzyć chociaż tego, by Ruscy nie włączyli nam przynajmniej do naszego pokoju.

A wewnątrz kraju też należałoby Polakom życzyć spokoju, bo to, co dzieje się pomiędzy obecnym prezydentem Nawrockim a premierem Tuskiem zmierza w coraz bardziej niewłaściwą stronę. Jak jeden powie, że coś jest białe, to drugi twierdzi, że czarne i natychmiast na odwrót. Oby tylko potrafili współpracować w obliczu prawdziwych zagrożeń. Tego więc należy życzyć Polakom. Oprócz oczywiście polskich piłkarzy na przyszłorocznym mundialu, na co są już pewne widoki, zwłaszcza po niedawnych remisach z Holandią.

Wiemy już więc, co pod choinką by się najbardziej przydało Polakom. Tak „sieriożnych” życzeń nie będziemy natomiast składać w Irlandii. Tu także przestrzega się przed Putinem, ale to tak raczej *pro forma*. W polityce też zwykły spokój. Gdyby bowiem porównać kampanię prezydencką w Polsce oraz to całe zamieszanie z Nawrockim i z Trzaskowskim, to na Zielonej Wyspie w temacie wyborczym jest raczej spokój. Zamiast kilkunastu osób, jak w Polsce, o fotel prezydenta były się tylko dwie kandydatki. A ponieważ były to panie, to tym bardziej obyło się bez brudnych zagrywek, bo to raczej domena panów. Catherine Connolly wygrała wyraźnie, ale Irlandia dowiedziała się o tym dopiero dnia następnego. Telewizja podczas wyborczego wieczoru milczała, spokojnie liczono głosy do kolejnego wieczora. Zupełnie inaczej niż w Polsce, gdy trwało wyborcze show w stylu amerykańskim i ogłoszono zwycięstwo Rafała Trzaskowskiego na podstawie orientacyjnej prognozy. I zwłaszcza starsi odbiorcy

byli bardzo zdziwieni, gdy niedługo potem poszli spać, nie czekając do północy, a rano się okazało, że prezydentem ma być jednak Karol Nawrocki.

Skoro w Irlandii losy świata nie są podstawowym problemem i właściwie mało kogo obchodzi, która opcja polityczna się dorwie do władzy, to na święta wypada złożyć życzenia rozwiązania dużo bardziej prozaicznych problemów. Chociażby mieszkaniowych. Tu bowiem sytuacja się nie poprawia od lat i bez jakichś rewolucyjnych pomysłów w najbliższej przyszłości raczej się nie poprawi. Wysokie koszty wynajmu, brak dostępności mieszkań i wzrost ubóstwa, szczególnie wśród osób wynajmujących. Rząd wprowadza nowe rozwiązania, takie jak programy wsparcia dla osób uciekających przed przemocą domową, zwiększenie wykorzystania wywłaszczeń na pustostany i zmiana przestrzeni biurowej na mieszkalną. Najnowszy pomysł to Krajowy Plan Mieszkaniowy przewidujący budowę 12 tys. mieszkań socjalnych każdego roku. Plan ma również stanowić impuls dla sektora prywatnego do większego zaangażowania w rozwój budownictwa mieszkaniowego. Poza zapowiadanymi 12 tys. mieszkań przewidziano też dotację w wysokości ponad 100 mln euro na wsparcie rodzin najdłużej znajdujących się na listach oczekujących. W planie znalazły się także środki mające na celu przyspieszenie rozwoju infrastruktury miejskiej w takich miejscowościach jak Adamstown i Clonburris oraz rozbudowa roli Państwowej Agencji Rozwoju Gruntów (*Land Development Agency*) w zakresie dostarczania *starter homes*, czyli domów na start. Plan zakłada znaczące zwiększenie wykorzystania nakazów przymusowego wykupu nieruchomości (CPO) przez władze lokalne. Chodzi przede wszystkim o walkę z pustostanami i przywrócenie do użytku tysięcy opuszczonych budynków. No i gdyby ten plan udało się wcielić w życie, to byłby prezent dla tysięcy potrzebujących.

– Kupiłeś już coś pod choinkę? – pyta znajomy znajomego.

– Tak, stojak.

Od czegoś trzeba zacząć. No to zaczynamy. *Nollaig Shona!* Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku! ♦

Murem za Ukrainą

Minister spraw zagranicznych Republiki Irlandii **Helen McEntee** podczas spotkania w Brukseli wyraźnie określiła stanowisko Irlandii wobec wojny w Ukrainie. Minister podkreśliła, że trwały i sprawiedliwy pokój w Ukrainie wymaga **wyraźnej zgody zarówno Kijowa, jak i Unii Europejskiej**. W jej ocenie wszelkie rozwiązania pokojowe muszą być rezultatem konsensusu wszystkich stron, a nie wynikiem zakulisowych działań czy narzucania warunków. **Żadnego pokoju nie będzie, jeśli Ukraina i Unia Europejska nie powiedzą wyraźnego „tak”** – stwierdziła minister. Dodała, że Europa musi **„trzymać się raz obranego celu”**, a Irlandia pozostanie zaangażowana we wsparcie Ukrainy niezmiennie od początku wojny.

McEntee odniosła się również do pojawiającego się w przestrzeni medialnej projektu pokojowego, który zakładał ustępstwa tery-

toriale Ukrainy i ograniczenie jej armii. Europa mocno skrytykowała propozycje przygotowane przez administrację Donalda Trumpa i przedstawicieli Rosji, uznając je za plan nie do przyjęcia. Proukraińska część Europy określiła go jako „propozycję z przystawionym pistoletem do skroni”.

Ryanair tłumaczył się z cen biletów

Prezes Ryanaira **Michael O’Leary** stanął w obliczu publicznej krytyki po tym, jak ceny biletów lotniczych z Irlandii do Pragi na marcowy mecz z Czechami wzrosły do **650–900 euro** w obie strony. Senator Fine Gael **Mark Duffy** oskarżył linię o **cyniczne wykorzystywanie kibiców** i wezwał do interwencji Komisji Ochrony Konkurencji i Konsumentów (CCPC).

O’Leary w udzielonym wywiadzie zdecydowanie odrzucił zarzuty, argumentując, że wysokie ceny są wynikiem „fizyki, a nie chciwości”. Wyjaśnił, że linia musiała zaplanować **15 dodatkowych lotów** po całkowitym przemodelowaniu standardowych połączeń. Według prezesa ceny na poziomie 300–400 euro w jedną stronę wynikają z „brutalnej arytmetyki lotnictwa”, w tym z kosztów pustych lotów powrotnych do Irlandii. Stwierdził, że gdyby linia faktycznie

działała cynicznie, nie dodawałaby aż tylu połączeń. Senator Duffy podtrzymał jednak swoją opinie, że dynamiczne podnoszenie cen w odpowiedzi na popyt uderza niesprawiedliwie w lojalnych kibiców. Incydent ten, będący zderzeniem **romantyzmu sportu z brutalną rynkową logiką**, rozpałił ogólnokrajową debatę o tym, czy dynamiczne ceny są uczciwą technologią, czy też formą współczesnego wyzysku konsumenta.

Reklama w magazynie MIR

NAKŁAD 7000, PONAD 100 PUNKTÓW DYSTRYBUCJI
BEZPŁATNE WYDANIE DRUKOWANE I ONLINE
LOKALNE ZASIĘGI, KONKRETNI ODBIORCY
INDYWIDUALNE PAKIETY REKLAMOWE

www.mir.info.pl
magazyn.mir@gmail.com

Zimowy krąg: tajemnice Newgrange

W świetle pradawnych gwiazd, w sercu Irlandii, zaczyna się zima. Z porannej szarości, mgły i chłodnego powietrza wyłaniają się autobusy i samochody osobowe. Każdy z nich wiezie grupę podekscytowanych pasażerów oczekujących na coś, co jest zarówno magiczne, jak i pradawne. Od siebie dodam – wieczne! Na twarzach ludzi maluje się podekscytowanie – to nie jest zwykła wyprawa. Zbliżają się do bramy Newgrange, gdzie za chwilę rozpocznie się jedno z najstarszych wydarzeń w kalendarzu ludzkości.

Poranek w kręgu

Chwila przed wschodem słońca – ciemność wciąż panuje nad doliną Boyne, a ci, którzy mają szczęście, wkrótce znajdą się wewnątrz jednego z najbardziej niezwykłych grobowców na świecie. Tylko oni, wybrani spośród wielu, dostaną szansę uczestniczenia w zjawisku, które dla niektórych jest czymś więcej niż tylko obserwacją astronomiczną. To chwila, kiedy odległe echa przeszłości łączą się z teraźniejszością, a wschodzące słońce, wpadając przez wąski otwór w kamiennej konstrukcji, oblewa komorę grobową złotym światłem.

Tego dnia, oprócz szczęśliwców, obecni są również wybitni goście. Na przykład Lord Mayor Dublina, pani Emer Costello i jej mąż, a także belgijski ambasador z małżonką. Wydarzenie przyciąga nie tylko archeologów, ale również członków społeczności neopogańskiej, dziennikarzy i turystów, którzy co roku w tym miejscu witają początek zimy. Wszyscy oni, niczym podróżnicy w czasie, stają się częścią wielkiej, pradawnej opowieści, która na moment ożywa w sercu Irlandii. W tej wyjątkowej chwili nie brakuje również grupy celtyckich szamanów z ośrodka Sli An Chroí. Karen Ward i John Cantwell, twórcy tego miejsca, którzy pracują z medycyną niekonwencjonalną i organizują warsztaty szamańskie, przybywają do Newgrange, by uczcić ten dzień. Jak mówi John: *Dla nas to moment, kiedy możemy poczuć więź z Naturą, z naszymi przodkami, którzy, tak jak my, łączyli niebo i ziemię.*

Grobowiec starszy niż piramidy przemawia

Newgrange to coś więcej niż tylko grobowiec. To kosmiczna katedra, kamienna świątynia,

Celebracja przesilenia zimowego – Winter Solstice Celebration. Tylko w czasie przesilenia zimowego (21 grudnia) przejście i komora grobowca w Newgrange są oświetlane przez promienie wschodzącego słońca. Czasami bywa i tak, że niebo jest zakryte chmurami. I nawet zaklęcia szamanów i medytacje nie pomagają.

która, mimo że pełniła funkcję spoczynku dla zmarłych, miała także inne znaczenie. Wnętrze tego starożytnego kurhanu to miejsce, gdzie śmierć i życie przeplatają się w harmonii z ruchem ciał niebieskich. Budowniczo wie Newgrange stworzyli coś, co przetrwało tysiąclecia – monumentalny kompleks, którego konstrukcja nie była przypadkowa. W jego wnętrzu każdy kamień ma swoje miejsce, a każdy szczegół swoje znaczenie. Korytarz grobowca, wykonany z wielkich kamiennych płyt, prowadzi do komory grobowej, w której prawdopodobnie spoczywał ktoś ważny. Choć archeolodzy, którzy badali Newgrange, odkryli jedynie skromne znaleziska: gliniane naczynia, kamienne narzędzia i resztki kości, to prawdziwe znaczenie grobowca kryje się gdzie indziej.

Amerykański archeolog amator Martin Brennan, który poświęcił życie badaniu megalitów, odkrył, że Newgrange nie jest

zwykłym grobowcem. Jego książka „The Boyne Valley Vision” zrewolucjonizowała podejście do tych pradawnych struktur. **Brennan udowodnił, że Newgrange, podobnie jak inne megalityczne budowle w dolinie Boyne – Dowth i Knowth – stanowiły część skomplikowanego obserwatorium astronomicznego.** Te miejsca były związane z ruchem ciał niebieskich, a ich konstrukcja miała na celu precyzyjne wyliczanie czasu. Nie chodziło tylko o obserwację wschodów i zachodów słońca. Budowniczo wie Newgrange, podobnie jak ich potomkowie w innych częściach świata, wykorzystali niebo jako kalendarz. Przesilenie zimowe, czyli moment, w którym dzień i noc łączą się w równowadze, było momentem szczególnym. Słońce, jako symbol życia, powracało do świata po najdłuższej nocy, a jego promienie oświetlały grobowiec. Ten fenomen był znany przez tysiące

lat i choć jego pełne znaczenie może nam umknąć, to wiadomo, że dla ludzi tamtych czasów był to moment nie tylko astronomiczny, ale i duchowy.

Zima i jej celtyckie światło

Chociaż tego dnia gęsta mgła pokrywa z reguły dolinę rzeki Boyne, a wschód słońca nie dotarł do wnętrza grobowca, sama obecność w tym miejscu była dla uczestników wydarzenia wyjątkowym doświadczeniem. Zamiast naturalnego światła, czekający we wnętrzu komory mogli zobaczyć rekonstrukcję efektu, używając sztucznego oświetlenia. **To świadectwo zaawansowanej technologii współczesnej, ale jednocześnie przypomnienie, że w starożytności to, co zjawiskowe, łączono z duchowością i cyklicznością natury.** Na zewnątrz, wokół grobowca, setki zgromadzonych, wśród nich mieszkańcy okolicznych wiosek i turyści, w milczeniu czekający na moment, który, choć nie był pełen blasku słońca, i tak miał swoje znaczenie. Obecność w tym miejscu, w tym momencie, była niczym uczestnictwo w obrzędzie, który trwał od czasów przed naszą erą. Ludzie patrzyli w niebo, w które wkrótce miały się wtopić pierwsze promienie słońca, czekając na moment, kiedy po mroku nadejdzie świt. W tym czasie każdy kamień, każdy fragment kurhanu miał swoje znaczenie. Pradawni ludzie, którzy budowali Newgrange, nie tylko łączyli się z naturą, ale także z czasem. **Śmierć i życie, dzień i noc, zima i lato – wszystko to miało swoje miejsce w ich świecie. A my, stojąc w tym samym miejscu, czujemy się częścią tego wiecznego cyklu.**

Newgrange, choć dziś otoczone turystycznym zgiełkiem, wciąż jest świadkiem czasów, których już nie ma, ale które pozostawiły swoje ślady w kamieniu. To miejsce, w którym nie tylko natura, ale i człowiek próbują pojąć swoje miejsce w nieskończoności. Grobowiec był nie tylko miejscem pochówku, ale także punktem, z którego wypływały wszystkie pytania o czas, życie i śmierć. A w ten zimowy poranek, kiedy światło wschodzącego słońca musiało ustąpić miejsca mgłę, wciąż można poczuć, że zima, jak każda pora roku, ma swój początek i koniec, ale także swoje niezmiennie piękno.

TOMASZ WYBRANOWSKI

Supermac's wciąż bardzo popularny

Grupa **Supermac's** prowadzona przez Pata McDonaghę osiągnęła historyczny wynik finansowy, przekraczając po raz pierwszy **300 mln euro** przychodów. Według najnowsze go sprawozdania finansowego obrót grupy wzrósł o **7 proc.** do **314,1 mln euro** w minionym roku, potwierdzając niezmiennie duży popyt na szybkie jedzenie w Irlandii.

Mimo rekordowych przychodów zysk grupy przed opodatkowaniem spadł o 9,5 proc. do **39,44 mln euro**, co było głównie spowodowane jednorazowym, **dwumilionowym wkładem emerytalnym** dla dyrektorów – Pata i Uny McDonaghów. W rezultacie całkowite wynagrodzenia dyrektorów wzrosły do 2,15 mln euro, a łączne koszty pracownicze grupy, w tym emerytury i świadczenia socjalne, wzrosły o 21 proc. do

68,89 mln euro. W tym samym czasie zatrudnienie w firmie zmniejszyło się do 2458 osób. Grupa kontynuuje swoją strategię ekspansji i dywersyfikacji. Niedawno otwarto nową inwestycję o wartości **20 mln euro** – kompleks Banner Plaza przy autostradzie M18. Ponadto firma Supermac's aktywnie inwestuje w sektor hotelarski i nieruchomości, z którego wygenerowała 3,75 mln euro pozostałych przychodów operacyjnych. Po uwzględnieniu podatku CIT zysk netto wyniósł **32,95 mln euro**, a stan środków pieniężnych firmy wzrósł do **139,65 mln euro**. McDonaghowie ocenili bieżące wyniki jako satysfakcjonujące, a marże brutto jako stabilne, co sygnalizuje, że lokalny gigant fast foodów skutecznie wzmacnia swoją pozycję na tym konkurencyjnym rynku.

Bezrobocie w Irlandii zaczęło wyraźnie rosnąć

Irlandzka stopa bezrobocia wzrosła do **5,3 proc.**, osiągając najwyższy poziom od 2020 r., co sygnalizuje wyraźne osłabienie rynku pracy po latach intensywnego wzrostu. Najnowsze dane z badania wskazują, że liczba osób bez pracy wzrosła w ciągu roku o **25 900**.

Szpeciallynie niepokojący jest wzrost bezrobocia wśród **młodych (15–24 lat)**, które skoczyło do **14,1 proc.** (wzrost o 2,6 punktu proc. rok do roku), co ekonomiści wiążą z ograniczeniem rekrutacji absolwentów przez firmy, częściowo z powodu automatyzacji. Główny ekonomista Goodbody Dermot O'Leary potwierdza, że rynek pracy dla absolwentów stał się trudniejszy, a wzrost bezrobocia dotyka także grupę osób w wieku 35–44 lat. Osłabienie jest widoczne w klu-

czowych sektorach: zatrudnienie w **branży ICT spadło o 4,4 proc.** (wśród programistów o 14 proc.), co budzi obawy o wczesny wpływ automatyzacji opartej na sztucznej inteligencji. Zatrudnienie w **administracji publicznej** również spadło o 6,8 proc., zaskakując w kontekście rosnących wydatków państwa. Ogólny wzrost zatrudnienia w ujęciu rocznym wyniósł zaledwie **1,1 proc.**, a to najniższy wynik od początku pandemii. Ekonomiści, w tym Andrew Webb z Grant Thornton, podkreślają, że dane te potwierdzają trend korekty. Kluczowym wyzwaniem dla polityków staje się teraz **usuwanie barier w powrocie do pracy**, takich jak wysokie koszty opieki nad dziećmi, w obliczu narastających wpływów automatyzacji i globalnej niepewności gospodarczej.

**MARTA WILCZEWSKA (BICZKOWSKA),
PSYCHOLOG, SEKSUOLOG,
TERAPEUTA PAR METODĄ GOTTMANA**

Często słyszę w gabinecie: „Mamy problem, bo on/ona mnie zdradził(a)”. Zdrada staje się punktem, w którym wskazujemy: „tu zaczęło się nasze piekło”. Jednak kiedy zaczynamy drążyć głębiej, okazuje się, że zdrada była końcem, a nie początkiem rozpadu związku. Była ostatnim rozdziałem długiej historii o braku rozmowy, narastającym dystansie, niezauważonych emocjach i samotności przeżywanej we dwoje. Pytanie więc nie brzmi: „Dlaczego doszło do zdrady?”, ale: „Co wydarzyło się między nami, że emocjonalnie się od siebie oddaliliśmy?”. Nie chodzi o to, by usprawiedliwić zdradę, ale zrozumieć jej znaczenie.

Mit: zdrada jest głównym powodem rozstań

Jako społeczeństwo często potrzebujemy prostych wyjaśnień. Zdrada ma jasny kształt – ktoś przekroczył granicę, ktoś został zraniony. Łatwo ją nazwać, łatwo wskazać winnego, łatwo zamknąć historię jednym zdaniem: „Gdyby nie zdrada, byłibyśmy razem”. Tylko że to najczęściej **nieprawda**. Badania dr. Gottmana, jedne z najbardziej zaawansowanych badań związków na świecie, pokazują, że **zdrada rzadko pojawia się w związkach z silną więzią emocjonalną. Zdrada jest skutkiem wcześniejszego rozpadu więzi, nie jego przyczyną**. Takie spojrzenie na zdradę może boleć, ale jednocześnie uwalnia od fałszywej narracji, która nie daje ani zrozumienia, ani uzdrowienia.

Brak więzi emocjonalnej to najczęstszy powód rozpadu relacji

Wielkie kryzysy nie zaczynają się od wielkich wydarzeń. Zaczynają się od „drobnych” zaniedbań:

- próśb, na które nie reagujemy,
- pytań, na które nie odpowiadamy,
- zmęczenia, którego nie zauważamy,
- milczenia, które boli,
- poczucia, że obok nas żyje ktoś, kto kiedyś był najbliższy na świecie, a teraz wydaje się odległy i niedostępny.

Gottman mówi o tym bardzo wyraźnie: „Zdrada to ostatni etap procesu odłączania się od siebie nawzajem”. Co poprzedza zdradę? Najczęściej samotność w związku. Nie seks, nie namietność, nie okazja. Samotność. Brak bycia widzianym. Brak emocjonalnego domu.

Co pokazują badania Gottmana o zdradzie i rozstaniach?

Wieloletnie obserwacje par pokazują, że:

1. 80% zdrad zaczyna się od braku emocjonalnej bliskości.

Osoby zdradzające rzadko mówią: „Chciałem seksu”, częściej: „Ktoś mnie wystęchał”, „Przy kimś poczułem się ważny”.

2. Najważniejszym predyktorem zdrady jest zanikanie przyjaźni w relacji.

ZDRADA – czy to koniec?

Brak rozmów. Brak wspólnych rytuałów. Brak zainteresowania światem wewnętrznym partnera. To właśnie nazywa się rozpadem przyjaźni – fundamentu związku.

3. Zdrada pojawia się wtedy, gdy para już dawno przestała być ze sobą, a zaczęła być obok siebie.

Gottman opisuje to jako lukę połączenia. Dzieje się tak, gdy przez lata nie ma prób naprawiania, troski, czułości czy otwartości.

Jak dochodzi do zdrady?

Bardzo ważne jest zrozumienie zdrady: to nie działanie „przeciwko komuś”, ale działanie „przez coś”.

Zdrada bywa:

- próbą ucieczki od bólu, którego nie da się wypowiedzieć,
- narzędziem do znieczulania samotności,
- desperacką próbą poczucia się ważnym,
- mechanizmem obronnym, *acting out*, gdy emocje są zbyt trudne.

Osoba, która zdradza, często nie chce zranić. Chce **nie czuć** tego, co czuła w relacji, w której zabrakło więzi.

Zdrada to często:

- niespełnione potrzeby, często nieuświadomione,
- schematy wyniesione z dzieciństwa,
- potrzeba bycia zauważonym przez kogośkolwiek.

Takie spojrzenie na zdradę nie usprawiedliwia, ale pomaga zrozumieć.

Najczęstszy scenariusz rozpadu relacji

1. Małe rany bez rozmowy

„Nie chce mi się zaczynać znowu tej samej kłótni, wolę odejść, przemilczeć”.

2. Narastające poczucie bycia nieważnym

„I tak mnie nie słucha, nie ma sensu wdawać się w rozmowę”.

3. Emocjonalne wycofanie

Stonewalling, chłód, cisza, wycofanie.

4. Spadek intymności emocjonalnej i seksualnej

„Żyjemy obok siebie”.

5. Pojawia się ktoś trzeci

W większości sytuacji nie chodzi o seks, ale o bycie zauważonym.

6. Zdrada

To ostatnia faza rozpadu więzi, nie pierwsza.

To nie zdrada niszczy relację. To **pustka i samotność**, które były wcześniej, sprawiają, że zdrada staje się realną opcją.

Dlaczego tak łatwo obwiniamy zdradę?

- Bo jest widoczna, konkretna, dramatyczna.
- Bo pozwala uniknąć patrzenia na wcześniejsze zaniedbania.
- Bo łatwo wskazać „winnego”, a to daje pozorne poczucie kontroli.
- Bo łatwiej powiedzieć „zdradził mnie”, niż „od lat byliśmy sobie obcy”.

Ale jeśli chcemy uzdrowić relację (lub siebie po rozstaniu), trzeba zobaczyć **cały obraz**, nie tylko ostateczny fragment, jakim jest zdrada.

Czy relację po zdradzie da się odbudować?

Tak. Ale tylko wtedy, gdy para jest gotowa zobaczyć nie tylko zdradę, ale też historię, która do niej doprowadziła. Według Gottmana:

„Nad zdradą można pracować, jeśli odbudujemy więź, która została utracona”.

To oznacza:

- rozumienie swoich uczuć,
- odbudowywanie przyjaźni,
- rozmowę o emocjach,
- nauczenie się radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych,
- stworzenie nowych rytuałów bliskości,
- stopniowe odzyskiwanie zaufania.

Zdrada nie musi być końcem. Jednak **samotność**, którą ignorujemy, już tak.

Jak w praktyce odbudować więź emocjonalną?

Narzędzia z metody Gottmana:

- **Love Maps** – pytania o wewnętrzny świat partnera.
- **5:1** – pielęgnowanie proporcji pozytywnych interakcji.

- **State of the Union Meeting** – cotygodniowe rozmowy o emocjach.
- **Rytuały łączenia** – mikromomenty czułości.
- **Naprawy po konflikcie** – przeproszenie, żart, dotyk, pauza. Do tego:
- nazywanie emocji, których się bało,
- rozpoznanie mechanizmów obronnych,
- praca nad tym, co „nie zostało powiedziane”,
- zobaczenie, co w relacji pękło na długo przed zdradą.

Zdrada jest dramatyczna, bolesna, niszcząca, ale najczęściej nie jest **źródłem rozpadu**, lecz jego symptomem. Pary rozstają się nie dlatego, że ktoś przekroczył granicę, tylko dlatego, że na długo przed tym przestały się widzieć, słyszeć i czuć. To brak więzi emocjonalnej rozbija fundament relacji. Zdrada jest jedynie ostatnim uderzeniem w mur, który już dawno zaczął pękać.

Jeśli czytając ten tekst, poczułeś/poczułaś, że coś przypomina Waszą historię, to nie znaczy, że wszystko jest stracone. Wiele par przychodzi po pomoc właśnie w momencie, gdy nie wiedzą, jak wrócić do siebie, a ich rozmowy utknęły między ciszą a napięciem. Jeśli potrzebujecie bezpiecznej przestrzeni, żeby zrozumieć, co się między Wami dzieje i od czego zacząć odbudowę więzi, zapraszam na konsultację. Czasem wystarczy jeden krok, żeby pojawiło się więcej jasności, spokoju i nadziei. ♦

Marta Wilczewska

Psycholog, Seksuolog,
Terapeuta par metodą
Gottmana

Konsultacje indywidualne i dla par:

Psychologiczne:

- DDA - dorosłe dziecko alkoholików
- Depresja
- Lęki, ataki paniki
- Nerwica natręctw
- Silny stres
- Problemy w związkach oraz relacjach międzyludzkich
- Problemy z wyrażaniem emocji
- PTSD (zespół stresu pourazowego)

Seksuologiczne:

- Zaburzenia erekcji
- Zaburzenia popędu płciowego (za wysokie, za niskie libido)
- Zaburzenia orgazmu
- Przedwczesny wytrysk
- Ból podczas stosunku

Zapraszam na konsultacje i terapię

- ☎ 0860453005
- ✉ info@martawilczewska.com
- 🌐 www.martawilczewska.com

Grupa dla Kobiet - Kobięca Seksualność:

- 👉 www.facebook.com/groups/kobiecaseksualnosc

Protest w sprawie docieplenia budynków

Organizacja **Friends of the Earth Ireland (FoE)** przeprowadziła protest przed Leinster House, w którym wezwała irlandzki rząd do natychmiastowego wdrożenia **minimalnych standardów izolacji energetycznej** dla wynajmowanych nieruchomości. Według FoE archaiczny standard energetyczny wielu mieszkań na wynajem przyczynia się do wysokich rachunków za ogrzewanie i zagraża zdrowiu lokatorów, z których **aż 89 proc. obawia się włączać ogrzewanie** ze względu na koszty. Clare O'Connor z FoE przypomniła, że pomimo zobowiązania do wprowadzenia tych standardów w programie **Housing For All** z 2021 r., po pięciu niemal latach nie ma postępu w tej kwestii. Podkreśliła, że budynki odpowiadają za **37 proc. emisji CO2** w Irlandii, co czyni modernizację energetyczną pilnym obowiązkiem zarówno ekologicznym, jak i społecznym.

Organizatorzy protestu nie domagają się generalnego remontu, lecz **wprowadzenia podstawowego minimum izolacji** (np. poddaszy i ścian), z wykorzystaniem dostępnych dotacji, ulg podatkowych i tanich pożyczek

SEAI. FoE odpiera argumenty o masowym wycofywaniu się właścicieli z rynku, wskazując na rosnącą liczbę landlordów w ostatnich latach. Sprawa ta stawia rząd przed **ekonomiczną łamigłówką**: jak zapewnić najemcom ciepłe i zdrowe mieszkania bez generowania dodatkowej presji na i tak rekordowo wysokie czynsze.

Rząd odcina fundusze

Irlandzki Sąd Handlowy rozpatruje serię pozwów przeciwko rządowi w związku z nagłym wycofaniem się państwa ze współpracy z prywatnymi firmami zaangażowanymi w projekty zakwaterowania dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Firma **Palmerstown Temporary Accommodation (PTA) Ltd**, ale nie tylko ona, pozwała rząd, domagając się odszkodowania i uznania zerwania umowy, po tym jak inwestycja warta **17 mln euro** w Dublinie została porzucona.

PTA Ltd zainwestowała w adaptację obiektu w Cherry Orchard Industrial Estate, który miał pomieścić **456 osób**, licząc na dofinansowanie w wysokości **26,6 mln euro** w ciągu pierwszych dwóch lat. Po podpisaniu oficjalnej umowy z Departamentem ds. Dzieci w lipcu 2024 r. i uzyskaniu deklaracji zwolnienia z obowiązku planowania, decyzja rządu o wycofaniu się z projektu w maju 2025 r. była dla firmy „**zupełnym szokiem**”. Dyrektor PTA Peter Dunlea twierdzi, że decyzja została podjęta bez informowania firmy i bez uwzględnienia poniesionych kosztów inwestycyjnych. Mimo deklarowanej gotowości

do mediacji PTA nie otrzymała odpowiedzi od władz, co skłoniło ją do skierowania sprawy do sądu. Sędzia Michael Quinn zarządził rozpatrzenie sprawy w trybie przyspieszonym. Sąd Handlowy rozpatruje obecnie podobną sprawą dotyczącą dewelopera, który miał przekształcić Knockmitten House, choć w tym przypadku strony zgodziły się na mediację. Seria pozwów może spowodować, że Sąd Handlowy stanie się areną **kosztownej batalii prawnej** o wielomilionowe kontrakty publiczne w nadchodzących miesiącach, po tym jak rząd nagle przerwał współpracę finansową z wykonawcami.

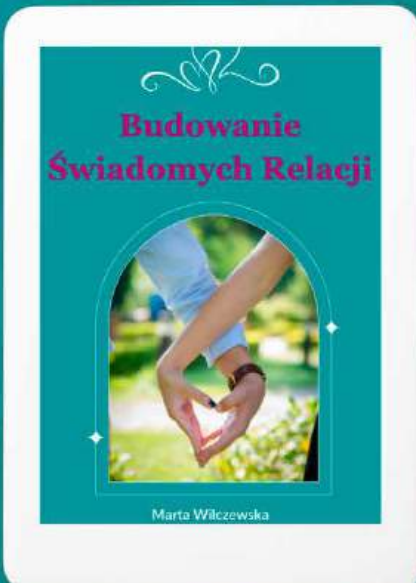

Marta Wilczewska
Psycholog, Seksuolog, Terapeuta Par

Pragniesz relacji pełnych szczęścia i spełnienia?

- Odkryj, jak budować głębokie więzi
- Zwiększ poziom intymności w związku
- Rozpoznaj sygnały ostrzegawcze

Budowanie Świadomych Relacji
Marta Wilczewska

Czujesz zmęczenie i brak energii?

Niewielka zmiana w diecie może wpłynąć na twoje samopoczucie.

Dzięki naszym 100% naturalnym, świeżym, tłoczonym na zimno olejom dostarczysz zarówno ciału jak i umysłowi niezbędnych do dobrego funkcjonowania składników odżywczych i energetyzujących kwasów omega-3

[instagram.com/roberts_fcp_oils](https://www.instagram.com/roberts_fcp_oils)
[facebook.com/FlaxseedColdPressedOilsNI](https://www.facebook.com/FlaxseedColdPressedOilsNI)

Każda kropla to źródło **energii, zdrowia i urody**. Oleje tłoczone są w Irlandii na zamówienie klienta, co zapewnia ich świeżość i pomaga w utrzymaniu cennych witamin, minerałów i nienasyconych kwasów tłuszczowych. Tłoczymy między innymi oleje z **siemienia lnianego, orzechów włoskich, migdałów, pestek dyni, wiesiołka i czarnuszki**.

☎ 0860453005   ✉ robertsfcpoils@gmail.com   🌐 www.robertsfcpoils.com

Pobierz darmowy ebook już dziś!
www.martawilczewska.com/oferta

Płatny parking pod supermarketem to przesada?

Centrum handlowe **Stillorgan Village** w południowym Dublinie wprowadziło opłatę parkingową w wysokości **1,20 euro za godzinę**. Zmiana, wprowadzona zaledwie kilka tygodni przed Bożym Narodzeniem, wywołała natychmiastową krytykę wśród lokalnych klientów, którzy obawiają się, że nowe koszty zniechęcą do zakupów. Opłaty będą pobierane od poniedziałku do soboty (9.00–18.00) oraz w niedzielę i święta państwowe (12.00–18.00). Operatorem systemu jest firma **Euro Car Parks Ireland**, która egzekwuje zasady poprzez **blokady kół i odholowywanie**, z opłatami za naruszenie sięgającymi **120–150 euro**.

W obronie tej decyzji stanął Keith Gavin z Irlandzkiego Stowarzyszenia Parkingowego, który argumentował, że opłaty są nie-

zbędnym narzędziem **zarządzania popytem** i mają zapewnić dostępność miejsc dla klientów, eliminując zajmowanie parkingów przez osoby dojeżdżające do pracy. Gavin podkreślił również, że utrzymanie parkingu generuje realne koszty i „nie ma czegoś takiego jak darmowy parking”. Z innej strony, przewodniczący People Before Profit Richard Boyd Barrett ostro skrytykował ten krok, uznając go za kolejne „**uderzenie w koszty utrzymania**” i obciążenie dla osób o niskich dochodach. Wprowadzenie płatnego parkowania w Stillorgan wpisuje się w szerszy trend obserwowany w Dublinie, gdzie coraz więcej dotychczas bezpłatnych parkingów w centrach handlowych przechodzi na systemy płatnej kontroli.

Czarny punkt do likwidacji

An Coimisiún Pleanála (Komisja Planowania) zatwierdziła wniosek Rady Hrabstwa Carlow, dając zielone światło dla **przebudowy 3 km drogi N80** w rejonie Leagh Bends i Graiguenaspiddoge. Decyzja ta kończy lata oczekiwań po tym, jak na tym szczególnie niebezpiecznym odcinku łączącym Offaly z Wexford w ciągu zaledwie 22 miesięcy **zginęło pięć młodych ludzi** w dwóch oddzielnych wypadkach drogowych. Tragedie, w tym śmierć dwóch 23-latków w styczniu tego roku, sprawiły, że lokalna społeczność określała to miejsce mianem „**czarnego punktu**”.

Projekt modernizacji odcinka między Graiguenaspiddoge a Castletown obejmuje znaczące prace inżynieryjne, takie jak zmiana biegu strumienia Kilmeany, wymiana przepustu oraz modernizacja systemu odwodnienia, a także zatwierdza przymusowy wykup gruntów. Minister stanu Jennifer Murnane O'Connor zapowiedziała, że dołoży starań, aby prace ruszyły jak najszybciej, jednak dopiero po ośmiu tygodniach okresu obserwacji nastąpi faza szczegółowego projektowania i przetargów. Polityk wyraziła nadzieję, że „**w przyszłym roku koparki będą pracować na tej drodze**”. Modernizacja jest drugim, po zainstalowaniu statycznej kamery w maju ubiegłego roku, znaczącym krokiem mającym na celu podniesienie bezpieczeństwa na N80 i przywrócenie normalności w miejscach, które stały się symbolem tragicznych zdarzeń.

Migranci chcą więcej przywilejów

Organizacja **Migrant Rights Centre Ireland (MRCI)** protestuje przeciwko irlandzkim przepisom imigracyjnym, które dyskryminują pracowników posiadających **Ogólne Zezwolenie na Pracę (GEP)** w kwestii łączenia rodzin. Obecnie pracownicy GEP muszą **odczekać 12 miesięcy** przed złożeniem wniosku o sprowadzenie rodziny, a sam proces rozpatrywania często wydłuża się o **kolejne 18 miesięcy**, co w praktyce oznacza trzyletni okres rozłąki. Dodatkowo te grupy pracowników, często zatrudnione w **opiece, hotelarstwie i usługach podstawowych**, muszą spełnić restrykcyjne progi dochodowe, co stanowi barierę nie do pokonania.

MRCI domaga się **zniesienia okresów oczekiwania i progów dochodowych** dla wszystkich pełnoetatowych pracowników, argumentując, że obecny system tworzy podział na podstawie rodzaju zatrudnienia. Na-

tomiast posiadacze zezwoleń dla **zawodów wysoko wykwalifikowanych (CSEP)** mogą składać wnioski natychmiast, bez wymogów dochodowych. Minister sprawiedliwości **Jim O'Callaghan** zadeklarował ambicję resortu, by rozpatrywać wnioski o wizę rodzinną dla osób z GEP w ciągu 12 miesięcy, choć średni czas przetwarzania wszystkich wiz rodzinnych wynosi obecnie 72 dni. Mimo niedawnej zmiany, która pozwala małżonkom pracowników GEP na pracę w Irlandii bez dodatkowego pozwolenia, MRCI podkreśla, że **procedura łączenia rodzin nadal pozostaje obciążona opóźnieniami i ograniczeniami**. W kraju narastają jednak obawy społeczne, że zmiana przepisów doprowadzi do pogłębienia obciążenia systemu socjalnego, opieki zdrowotnej i zwiększy kryzys mieszkaniowy, co w listach do rządu wyrażają Irlandczycy.

Ceny mieszkań blokują rozwój Irlandii

Z najnowszych oficjalnych danych wynika, że irlandzki rynek nieruchomości odnotował we wrześniu wzrost cen o **7,6 proc.** w ujęciu rocznym, co jest minimalnie wyższym wynikiem niż w sierpniu (7,5 proc.). Dane Centralnego Urzędu Statystycznego (CSO) potwierdzają, że ceny nieruchomości w Irlandii są obecnie o **23 proc. wyższe niż w szczycie boomu z 2007 r.**, a poza Dublinem przekroczyły historyczne maksimum o 25,6 proc. Od najniższego punktu z 2013 r. odnotowano wzrost cen o **174,2 proc.**

Mediana ceny domu zakupionego we wrześniu wyniosła **380 tys. euro**, czyli o 34 tys. euro więcej niż rok wcześniej. Najdroższym regionem pozostaje Dún Laoghaire-Rathdown z medianą 675 tys. euro, podczas gdy najtańszy pozostaje Donegal (190 tys. euro). Wzrost cen poza stolicą (9,4 proc.) jest wyraźnie szybszy niż w Dublinie (5,3 proc.), przy czym region centralny odnotował skok aż o **13,3 proc.** Wzrost cen domów używanych wyniósł 8,1 proc. i przewyższył wzrost cen nowych domów (5,5 proc.), co analitycy, jak

Rory Doyle z Nua Money, tłumaczą **chronicznym niedoborem ofert** na rynku wtórnym. We wrześniu złożono 4582 wnioski o zakup o łącznej wartości 2 mld euro. Rząd w odpowiedzi na kryzys zaprezentował ambitny plan budowy **ponad 300 tys. nowych domów do 2030 r.**, jednak eksperci podkreślają, że kluczowe dla złagodzenia problemu będzie gwałtowne przyspieszenie tempa budowy, na co się obecnie nie zanoszą.

MW DENTAL
MONIKA WOZNAK
CORK - BALLINCOLLIG

Godziny otwarcia
Pon-Sob 10:00 - 18:00

OFERUJE PEŁEN ZAKRES USŁUG STOMATOLOGICZNYCH

1. Bezpłatny przegląd stomatologiczny oraz wizyta adaptacyjna dla dzieci
2. Oczyszczanie z kamienia nazębnego metodą ultradźwiękową i polerowanie zębów **tylko €50**
3. Kolorowe wypełnienia w zębach mlecznych u dzieci
4. Wypełnienia kompozytowe
5. Wybielanie zębów
6. Bezbolesne leczenie kanałowe
7. Zdjęcia zębowe RTG (radiografia cyfrowa)
8. Odbudowa zębów (rekonstrukcja) z wykorzystaniem włókna szklanego

Tel. 0214873434
Mob. 0871343482

Unit 6, Gleann An Oir
Main Street, Ballincollig

BOGDAN FERĘC

Boże Narodzenie po irlandzku, czyli przepis na farsz

Magia Irlandii i magia świąt była obecna zawsze, wielokrotnie niedoceniana, odkładana do lamusa historii, bo zachłystni nowościami przestajemy widzieć to, co może nas definiować, utwierdzać w przekonaniu, że tworzymy europejskość własnymi rękoma i podtrzymujemy wszystko to, co będzie dziedzictwem dla kolejnych pokoleń. Irlandia kojarzy się zwykle ze wszechobecną wilgocią, wieczną zieleńią, deszczem i pubami, chociaż to nie do końca prawda, bo wcale nie można powiedzieć, że pada tu 365 dni w roku. Ale kiedy nadchodzi grudzień, ta deszczowa paleta barw ustępuje miejsca blaskowi tysięcy świateł, a chłód zamienia się w specyficzny, serdeczny zew świąt, wtedy do naszych serc zbliża się właśnie to coś, co przynosi radość i nadzieję, często płonną, ale goszczącą w tym okresie zawsze. To jest to magiczne **irlandzkie Boże Narodzenie**, które choć różni się od kontynentalnego, głównie od polskiego, jest równie, jeśli nie bardziej, nasycone ciepłem i duchem wspólnoty, a całe świętowanie toczy się w rytmie, który jest jednocześnie głęboko tradycyjny, ale też zaskakująco wyluzowany.

Jednym z najbardziej wzruszających i symbolicznych zwyczajów, który definiuje ten czas, jest wigilijna **świeca w oknie**. Kiedy zapada zmrok, w każdym niemal domu, może teraz już tylko tym tradycyjnym, od tętniącego życiem Dublina po małe wioski w Clare, pojawia się zapalona świeca, a powinna być czerwona, umieszczona w okazałym lichtarzu. To nie tylko dekoracja, ale głęboko zakorzeniony w historii wyspy znak gościnności. Dawniej świeca mogła oznaczać np. bezpieczne schronienie dla księdza w czasach prześladowań, ale dziś symbolizuje przede wszystkim otwartość na „**niespodziewanego gościa**”. Przypomina, bo Irlandia to kraj wciąż katolicki, że w te dni nikt nie powinien być sam, dlatego w wielu domach do dziś zostawia się lekko uchylone drzwi oraz dodatkowe nakrycie na stole na wypadek, gdyby do drzwi zapukał wędrowiec. To piękna, cicha deklaracja w irlandzkim stylu, czyli: „Witaj, wejdź, jesteś częścią tej radości”.

W Irlandii zapomnijmy o tradycyjnej polskiej Wigilii z 12 postnymi potrawami. 24 grudnia jest coraz częściej okresem bardziej lub mniej spokojnych przygotowań, pracy i ostatnich zakupów, a także wspólnego oglądania słynnego „**The Late Late Toy Show**” w telewizji, który to program stał się już nieoficjalnym otwarciem bożonarodzeniowego sezonu gromadzącym przed ekranami całe rodziny. Prawdziwą kulminacją to **Christmas Day** (25 grudnia). Rano, zamiast w Wigilię, otwiera się prezenty, które w nocy zostawił **Santa Claus (czyli nasz św. Mikołaj albo Dziadek Mróz – dla środowisk lewicowych)**, a potem nadchodzi najważniejszy posiłek roku – **Christmas Dinner**. To suty,

mięsny obiad, na którym króluje **pieczony indyk** z nadzieniem i sosem żurawinowym, obowiązkowa jest też glazurowana szynka, pieczone ziemniaki, a na deser nieodłączny **Christmas Pudding**. Ten ciemny deser, często podlewany brandy i podpalany, wieńczy święto obfitości i rodzinnego gwaru.

Tu oryginalny przepis na farsz, którym podzielił się ze mną doskonały kucharz Mickey O'Bready. Na Traditional Irish Stuffing składa się irlandzki kruszony chleb (bo bułką tartą tego nazwać nie sposób), masło, cebula i zioła, więc prostota w każdym calu i bez przerosu formy nad treścią. 450 gramów kruszonego chleba, jaki można kupić w każdym sklepie spożywczym, rozsypujemy na blasze do pieczenia i wstawiamy do rozgrzanego do maksimum piekarnika na 10 minut. Kiedy chleb lekko podpiecze się na wierzchu, wyjmujemy i zostawiamy do ostygnięcia. 200 gramów masła rozpuszczamy w rondelku i wrzucamy do niego jedną dużą pokrojoną w kostkę cebulę. Tę szklimy i po zdjęciu „z ognia” dodajemy dwie łyżeczki od herbaty mieszanki ziół, która też jest dostępna w sklepie i nosi nazwę „Zioła do farszu”. Lekko solimy do smaku, dodajemy pieprz, składniki mieszamy i wyrabiamy na jednolitą masę. Jeżeli mieszanka jest zbyt sucha, można dodać niewielką ilość oleju słonecznikowego.

Irlandzkie świętowanie nie obywa się też bez nutki ekstrawagancji. Kiedy my szukamy ciepła przy unijnym, bo teraz już elektrycznym kominku, setki Irlandczyków udają się do okolicznych wód na tradycyjny **Christmas Swim**. Najśłynniejszym tego rodzaju miejscem jest **Forty Foot** w Sandycove niedaleko Dublina, gdzie skakanie do lodowatego Morza Irlandzkiego w świąteczny poranek jest aktem odwagi, często połączonym ze zbiórką charytatywną, i podobno najlepszym sposobem na wyleczenie wigilijnego kaca. Do tego dochodzi obowiązkowy **Christmas Jumper** – bożonarodzeniowy sweter. Moda ta jest świadomie kiczowata: im brzydszy, bardziej krzykliwy, z reniferem z czerwonym, świecącym nosem, tym lepiej. Ta ironiczna tradycja doskonale oddaje luz i poczucie humoru Irlandczyków, chociaż nie tylko ich, bo przecież te tradycje przejmowane są często przez Polaków, by – chcąc w to wierzyć – zintegrować się z wyspą. Boże Narodzenie na wyspie jest też często pretekstem do charytatywnych zbiórek, które prowadzone są w szkołach, w miejscach pracy i na chodnikach przy centrach handlowych.

Okres świąteczny to też 26 grudnia, czyli **St. Stephen's Day** (Dzień Świętego Szczepana). To dzień wyścigów konnych w Leopardstown i tradycyjnych spotkań towarzyskich. To również dzień, gdy można spotkać **Wren-boys** – grupy muzyków przebranych w słomiane kapelusze, które wędrują od domu do domu, grając i zbierając datki na cele charytatywne, nawiązując do dawnego Dnia Strzyżka. Ostatnim, i jakże pięknym akcentem jest

Kiedy nadchodzi grudzień, deszczowa paleta barw ustępuje miejsca blaskowi tysięcy świateł, a chłód zamienia się w specyficzny, serdeczny zew świąt

Little Christmas (6 stycznia), znane też jako **Nollaig na mBan** (Boże Narodzenie Kobiet). To dzień, w którym tradycyjnie mężczyźni przejmują obowiązki domowe – sprzątają i gotują, a kobiety mają czas, by odpocząć, spotkać się i celebrować we własnym gronie. Ten cudowny, egalitarny zwyczaj wieńczy czas świętowania i symbolicznie kończy okres świąteczny, ponieważ to właśnie 6 stycznia wszystkie dekoracje muszą zostać usunięte, by nie ściągnąć na siebie i cały dom pecha.

Irlandzkie Boże Narodzenie to zatem bogaty, ponad dwutygodniowy okres pełen humoru, serdeczności, głębokiej symboliki i, co najważniejsze, **wspólnoty**. To święto, które uczy, że świąteczna magia to nie tyle tradycyjny barszcz, ile raczej otwarte drzwi, serdeczne powitanie i wspólna radość, która potrafi rozświetlić nawet najkrótszy zimowy dzień.

•

Jednak nie byłbym sobą, gdybym nie dał się ponieść – znanym ogólnie – moim zapędom tropiciela politycznych niegodziwości, a tych jest przecież więcej, niż niejeden miesięcznik (doskonały jak Magazyn MİR) mógłby udźwignąć. Tym razem jednak postanowiłem, że nie pójdę inną drogą, choć to jednak świąteczny już czas, wcale nie trzeba dawać odpocząć sobie i innym – będzie ku temu jeszcze okazja. Zastanawiam się jednak, czy tylko dlatego, że zbliżamy się do 24 grudnia, powinienem w ogóle zrobić pewnego rodzaju ukłon i okazać się lepszym od nich, bo przecież są tacy, którym czas w ogóle nie przeszkadza, żeby nas „dojechać”.

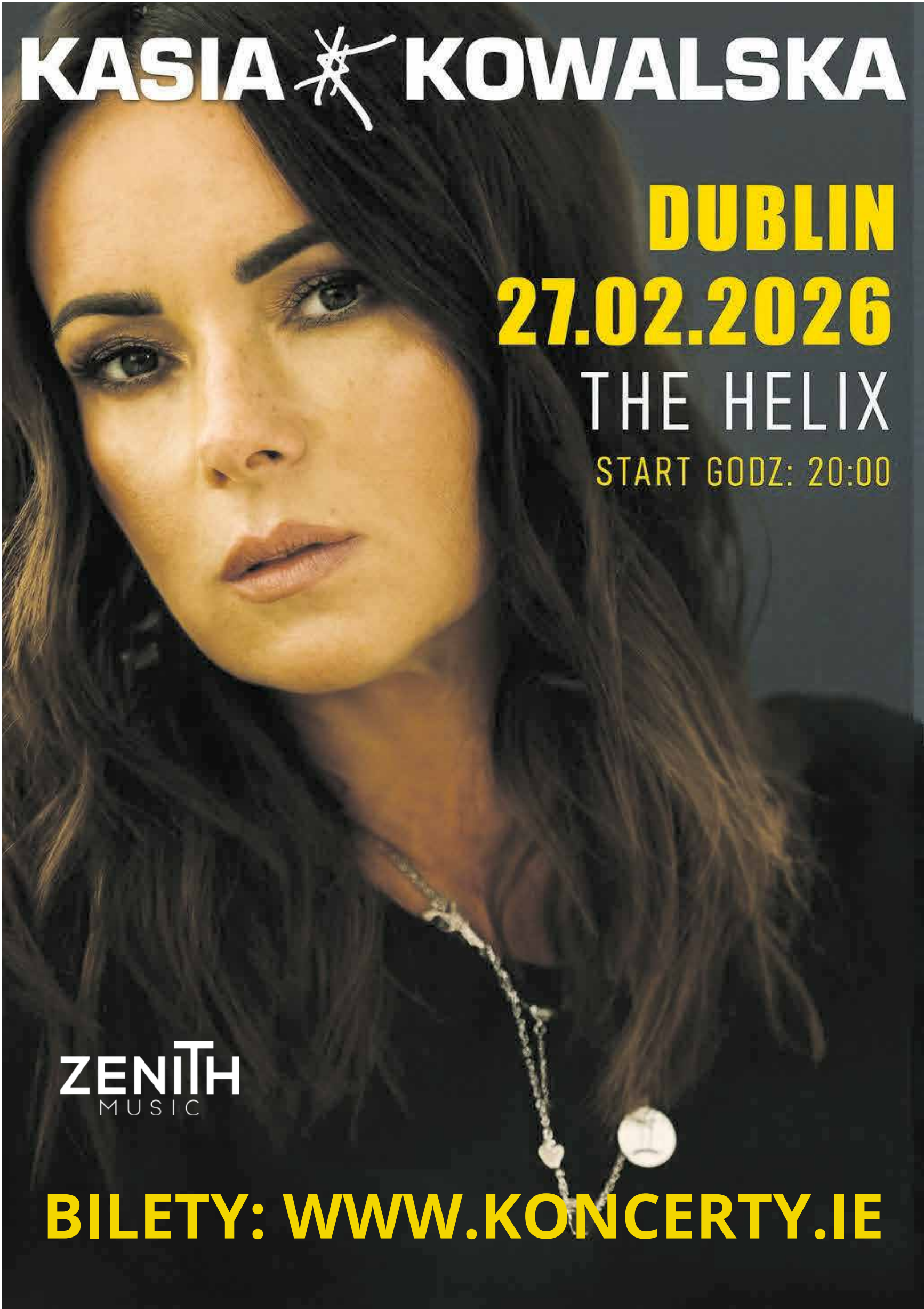
Tak, mówię o tej jednej z obrzydliwszych grup ludzi, która mieni się sercem narodu, mówi o sobie „elita”, a i uważa się za lepszą od pozostałych. Czy jednak tak jest? O, nie. Te słowa powinny w ogóle zniknąć w przypadku polityków, bo nawet w święta prawdą się brzydzą, a brak szczerości, przede wszystkim w kontekście składanych nam życzeń, wybija się na plan pierwszy. I co mam powiedzieć? Że lubię polityków, że zarzucam im kłamstwo, bom człek podły i do szpiku kości zepsuty, a i mam tym większy ubaw, im bardziej komuś słownie dołożę? Nie, to nie jest tak, bo o ile pewne rzeczy na tym świecie traktuję luźno i

z dużą dawką nonszalancji, o tyle są sprawy, w których jestem śmiertelnie poważny.

Tym właśnie są słowa, bo one nadal mają dla mnie wartość, i niezależnie od tego, kto je wypowiada, przyjmuję za wyznacznik tego, co będzie dźiać się w przyszłości. Dlatego właśnie wyczulony jestem na obietnice, które składane są wobec narodów, ale też życzenia, które nigdy się nie spełniają. Myślę czasami, że niektórych słów nigdy nie powinniśmy wypowiadać, bo jak można winszować komuś szczęścia, jeżeli w skrytości ducha życzymy mu potknięcia? Jak życzyć powodzenia, jeżeli z nadzieją czekamy, aby ta nowa firma, którą ktoś właśnie otworzył, padła z wielkim hukiem? I jak wreszcie można powiedzieć, iż pomyślność z odbiorcą słów ma zostać, choć prawdę mówiąc, nie obchodzi nas, w jaki sposób toczyć się będą jego losy.

Jesteśmy fałszywi? Oczywiście, to nie ulega wątpliwości, ale z pewnym zastrzeżeniem, bo to jest chyba w tym całym naszym ziemskim życiu cechą dominującą i najważniejszą. Nie mówimy i nie robimy tego, bo jesteśmy ludźmi zepsutymi do szpiku kości, ale mamy swoje problemy, swoje niepowodzenia, a przekładanie problemów innych ludzi na siebie nie pomoże nam w ich przetrwaniu. Wszyscy borykamy się z niepowodzeniami, wszyscy szukamy prostej, a może tylko prostszej drogi w życiu i nie oglądamy się na tych, którzy mogliby nas z niej zepchnąć lub ściągnąć w przepaść. Dlatego stajemy się egocentrykami, ale i to nie jest naszą winą, więc na scenę ponownie wchodzi politycy, a to za ich sprawą tacy właśnie jesteśmy. Zapyta ktoś, w jakim celu mieliby to robić, przecież w ogóle nas nie znają, nawet nie wiedzą o naszym istnieniu, jesteśmy dla nich zapisem w rozliczeniu Revenue... To proste – im nie jest potrzebny naród, który stoi razem, jest silny, połączony, współpracuje ze sobą i jest w tym zdeterminowany. To byłby ich koniec, odebrałoby im to polityczną broń, to paliwo, które napędza władzę nad jednostką, bo przecież cała państwowa machina opiera się na tym, że jest silna wobec jednej osoby, nie zaś w obliczu narodu, który powie „NIE”.

Skoro to wydanie świąteczne i zwyczajowo składa się życzenia, to czy ktoś sobie wyobraża, że takie mógłbym napisać? Technicznie tak, ale jeżeli miałyby stać się podstawą do komentarzy, iż sam powiedziałem, że szczerości w tych nie ma, lepiej będzie, jeżeli powiem... Lubię święta, lubię spędzać ten czas z rodziną i przyjaciółmi, lubię całą tę otoczkę Bożego Narodzenia, ale za cholerę nie mogę się przyzwyczaić do irlandzkich świąt, choć próbuję od kilkunastu lat. Czy to moja zła wola? Nie, może po prostu inne wychowanie, inne przyzwyczajenia, inny świat, który kiedyś był lepszy, łagodniejszy i ludzki. Tak, kiedyś wszystko było inne. Inna była Polska, inna była Irlandia i inna była Europa, bo one były nasze, nawet w czasach, kiedy wydawało się, że wcale tak nie jest... ♦

A close-up portrait of Kasia Kowalska, a woman with long, dark, wavy hair, looking directly at the camera with a serious expression. She is wearing a dark top and a necklace with a circular pendant.

KASIA ✱ KOWALSKA

DUBLIN

27.02.2026

THE HELIX

START GODZ: 20:00

ZENITH
MUSIC

BILETY: WWW.KONCERTY.IE

Urodziny **na szóstkę**

Multimedialna prezentacja, okolicznościowe przemowy, okraszone występami artystycznymi uczniów i absolwentów oraz gości specjalnych, zdominowały 10-lecie Akademii Juliana Tuwima. Uroczystość zgromadziła blisko 80 osób, w tym przedstawiciele Ambasady RP w Dublinie oraz polonijnych środowisk.

W niedzielę, 16 listopada w Oakwood Hotel w Shannon odbył się jubileusz 10-lecia istnienia Sobotniej Polskiej Szkoły w Limerick, która przez kilka lat miała patrona Janusza Korczaka, a od ubiegłego roku działa pod nazwą Akademia Juliana Tuwima. Impreza zgromadziła zarówno byłą dyrektorkę – Małgorzatę Halwę – Zderkiewicz oraz wicedyrektorkę – Monikę Mareńską, która specjalnie na tę okazję przyleciała z Polski, jak i była nauczycielkę – Danutę Linowską, mającą także dyrektorskie doświadczenia.

Na uroczystości pojawiły się ponadto prezes Polskiej Macierzy Szkolnej w Irlandii – Małgorzata Rosek i jej zastępczyni – Jolanta Oliwiak.

Swoją obecnością jubileusz zaszczytili również Konsul RP w Dublinie – Michał Wybiński, Konsul Honorowy RP w Limerick – Gerard O'Neill, któremu towarzyszyła asystentka, będąca również menadżerką Biura Konsularnego – Kamila Dobrzyńska. Wśród gości nie zabrakło duszpasterza Parafii Limerick – księdza Krzysztofa oraz dużej reprezentacji rodziców byłych i obecnych uczniów, przyjaciół i sponsorów szkoły.

Kilkugodzinny program imprezy zawierał oficjalne wystąpienia, pełne wspomnień i podziękowań, multimedialną prezentację o szkole i jej uczniach oraz występy artystyczne w wykonaniu uczniów, jak i absolwentów. Swoje zdolności aktorskie zaprezentowała także jedna z mam – Iwona Pietruszkiewicz, recytując wiersz. Gwóździem programu był jednak minirecital Anny Bańko, która pokazała swój szeroki wachlarz

Dyrekcja i grono pedagogiczne Akademii Juliana Tuwima w towarzystwie Konsula RP w Dublinie, Konsula Honorowego RP w Limerick i jego asystentki.

umiejętności, śpiewając zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Licznie zgromadzona publiczność mogła podziwiać ponadto wszechstronnie uzdolnioną rodzinę Bartników: tatę Pawła (wokal i gitara), syna Mateusza (kontrabas), córkę Zosię (wokal) oraz syna Janka (cajon) w repertuarze m.in. Stanisława Sojki czy Sanah.

Urodzinowy tort, szampan i chórálne „sto lat” wraz z toastami za kolejne jubileusze szkoły dopełniły całości.

– Nie sposób wymienić wszystkich osób, zaangażowanych w przygotowanie tego wydarzenia. Każdemu z was z całego serca dziękujemy za wsparcie, życzliwość i wspólne świętowanie. W szczególny sposób dziękuję

my Stowarzyszeniu Wspólnota Polska oraz Instytutowi Języka Polskiego za dofinansowanie tego projektu i umożliwienie jego realizacji – powiedziała na zakończenie urodzinowej imprezy Sonia Mocha – obecna dyrektorka Akademii Juliana Tuwima.

TEKST : JOANNA DUDA
ZDJĘCIA : ANNA HURKOWSKA

Dyrektor Akademii Juliana Tuwima Sonia Mocha, wicedyrektor Beata Marek oraz Paweł Bartnik.

Artyści występujący podczas jubileuszu oraz Konsul RP w Dublinie, Konsul Honorowy RP w Limerick i jego asystentka.

Kabaret Młodych Panów

Kabaret Młodych Panów świętuje 20-lecie działalności! Z tej okazji przygotowali dla Was zupełnie nowy, premierowy program **Z ŻARTAMI NIE MA ŻARTÓW**.

To wyjątkowe widowisko, które jest zarówno hołdem dla dotychczasowej drogi artystycznej, jak i zaproszeniem do wspólnego świętowania jubileuszu.

Czekają na Was powroty ulubionych postaci, pożegnania z tymi, które na zawsze zapisały się w historii kabaretu oraz zupełnie nowe skecze pełne inteligentnego hu-

moru, satyry i celnych obserwacji codzienności.

Kabaret Młodych Panów udowadnia, że z humorem naprawdę nie ma żartów!

13/03 Galway - Black Box - Wstęp bez ograniczeń wiekowych

14/03 Dublin - Teatr Helix - Wstęp bez ograniczeń wiekowych

15/03 Belfast - Mandela Hall - Wstęp 18+

Bilety: www.koncerty.ie

Kasia Kowalska w Dublinie

Kasia Kowalska, jedna z najważniejszych polskich artystek scenicznych, wystąpi w Dublinie! To wyjątkowa okazja, aby na żywo usłyszeć jej największe przeboje i dać się porwać niezwykłej energii oraz emocjom, jakie od lat towarzyszą jej koncertom.

Kasia Kowalska urodziła się 13 czerwca 1973 roku i wychowała w Sulejówku pod Warszawą. Od najmłodszych lat muzyka była jej największą pasją – zaczynała od występów w amatorskich zespołach, a później konsekwentnie budowała swoją karierę. Jej niezwykła wrażliwość i szczerość w interpretacji piosenek sprawiają, że od dekad pozostaje blisko serc publiczności.

Koncert w The Helix rozpocznie się o godzinie 20:00. Wstęp jest bez ograniczeń wiekowych, jednak dzieci i młodzież do lat 16 muszą być pod opieką dorosłych.

Gdzie: The Helix, Dublin 11, Collins Ave, Glasnevin

Kiedy: 27 lutego 2026, godz. 20:00

Bilety: www.koncerty.ie

**KONCERT
ŚWIĄTECZNYCH
Koledy**

**6
GRUDNIA 2025
GODZ. 19. 00**

53 MCCURTAIN ST. CORK
W BUDYNKU GRACE CHURCH

BILET PREZENTOWY
WSTĘP WOLNY

NASI SPONSORZY

PATRONAT MEDIALNY

VIP

mir

LIFE COACHING
DLA DOROSŁYCH I NAUCZĄCYCH SIĘ

MW DENTAL

WAKE UP

HAND RYDS. DRUM

WSTĘP WOLNY

POLONIA NOW

**PRZY DOMOWYM STOLE
HERBACIANE SPOTKANIA**

ROZMOWY O TYM, JAK WSPÓLNIE TWORZYĆ NASZ DOM

W KAŻDY PIĄTEK 18:00-20:00

**DOM POLSKI DOUGHISKA GALWAY
NAD SKLEPEM POLONEZ**

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 r.

Galway Christmas Market & Party

**Niedziela // 14 grudnia 2025
(14.00 - 22.00)**

**Dom Polski, Unit 1, Merlin Park Industrial Estate, Doughiska Road, Galway, H91 VY70
(nad sklepem Polonez)**

**ZAPROSZENIE NA
WIGILIĘ POLONIJNĄ**

BARKA

Barka for Mutual Help Ireland ma zaszczyt zaprosić
na Integracyjną Wigilię Polonijną, która odbędzie się

17 13 grudnia 2025 r. (sobota)
w godzinach 13:00–15:00

Polska Biblioteka Biblary
1 Library Square, Inchicore, Dublin 8, D08 PA07
(dojazd autobusami: 13, G1, G2, 68)
Darmowy parking

W programie:
✨ tradycyjny polski wigilijny poczęstunek
🎵 wspólne kolędowanie
📦 świąteczne paczki
🎅 wizyta Świętego Mikołaja

Wstęp wolny

✉ Zgłoszenia przyjmujemy mailowo: aneta.kubas@barkaie.org
lub telefonicznie: 087 454 2653 (Aneta).

BĘDZIE SIĘ DZIAŁO

**SZACHOWY
KLUB**

**Dom Polski Doughiska Galway
nad sklepem Polonez
wstęp WOLNY**

KAŻDY PONIEDZIAŁEK / GODZ. 17:00
OPIEKUN MAREK FIJAŁKOWSKI

POLONIA NOW

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 r.

CZYTELNIA

Zieleń. Kolory zła. Tom 6
Autor: Sobczak Małgorzata Oliwia

Nowy kolor bestsellerowej serii „Kolory zła” Małgorzaty Oliwii Sobczak

Obsesyjna miłość, podziemne tunele i punk rock na tle ustrojowej przemiany końca lat osiemdziesiątych. Zieleń jest wodnista i mętna. Pływają w niej ryby i ludzkie szczątki, najpiękniejsze wspomnienia i złowieszcze cienie. Zanurzcie się w niej wraz ze mną i bądźcie uważni – w każdej chwili ktoś może pociągnąć Was w najmroczniejszą głębię.

„Tyle zostało z tej pięknej dziewczyny. Kilka albumów, trochę rzeczy spakowanych w pudła. I zielone szczątki”

Sopot, jesień 2019. Wracający z imprezy studenci dokonują makabrycznego odkrycia. W pojemniku na śmieci znajdują rękę kobiety zapakowaną w foliowy worek. Policja szybko lokalizuje także inne części poćwiartowanego ciała – jednak, dopóki nie odnajdzie się głowa, niezwykle trudno będzie ustalić tożsamość denatki. Prokurator Leopold Bilski, stawiając na szali życie rodzinne, bez reszty angażuje się w sprawę, wspierając się najnowocześniejszymi metodami śledczymi.

Magiczna kraina baśni

Autor: Opracowanie zbiorowe

Przenieś się do Magicznej Krainy Baśni, gdzie czekają na ciebie niezwykli bohaterowie i niezapomniane przygody. Wyrusz z Calineczką w fascynującą podróż – uważaj tylko

na ropucha i chrabąszcza. Przygotuj odpowiednie poślanie dla księżniczki, aby sprawdzić, czy jest ona najprawdziwszą księżniczką. Dowiedz się, kto uratuje królową Śnieżkę przed złą macochą, a jak ze złych czarów uwolni się Roszpunka. Razem z Gerdą dotrzyj aż na daleką północ do zamku królowej śniegu.

Przed tobą najpiękniejsze i najbardziej znane utwory Andersena, braci Grimm oraz baśnie z różnych stron świata. Te niezwykle teksty od pokoleń bawią, wzruszają i uczą dzieci na całym świecie.

Gołoborze

Autor: Siembieda Maciej

W świętokrzyskich lasach, w cieniu tyśej Góry, obok miejsca, gdzie na Czarciej Polanie głąz przygniótł diabła, od lat toczy się zjadła wojna.

Dwa zwaśnione rody pielęgnują nienawiść, której nauczyli ich przodkowie.

W tej wsi są ludzie z kamienia twardszego i ostrzejszego niż te na gołoborzu, a ich oczy płoną gniewem. Wszyscy wiedzą, że wojna między Kończakami a Cebrzynami jest święta, morderstwo – honorowe, a rodzina i obowiązek wobec niej stoją ponad prawem.

Wyrok wymierza się tutaj osobiście.

Najlepiej nożem.

Stefan Cebrzyna nie mógł od tego uciec. Nawet jeśli Jadźka Kończakowa była dla niego od zemsty ważniejsza.

Przysięgi złożone ojcom muszą zostać dotrzymane.

Tutaj honor znaczy więcej niż życie, a zemsta działa nawet zza grobu.

Maciej Siembieda w swojej najbardziej osobistej powieści odmienia zemstę przez wszystkie przypadki. Rozlicza się z trudną historią Gór Świętokrzyskich – przywołuje krążące wokół regionu legendy i łączy je z historią Polski od powstania styczniowego aż do lat 90. XX wieku. Tu intryga łączy się z Ojca Chrześnego przeplata się z szekspirowskim dramatem.

Morderstwo pod choinką

Autor: Greń Hanna

Nadchodzące Boże Narodzenie miało być dla Dionizy Remańskiej wyjątkowe. Niestety, zamiast kameralnych świąt z bliskimi, czeka ją pobyt w górskim pensjonacie swojego pracodawcy. Do Niżniej Polany przyjeżdżają znajomi szefa, a prywatna detektyw, w ramach przysługi, ma się nimi zaopiekować.

I być może nie byłby to taki zły czas, gdyby goście nie okazali się problematyczni, zima nie sparaliżowała okolicy, a pod choinką nie znaleziono ciała kobiety.

Na szczęście Dionizie towarzyszy Ratio, przyjaciel, na którego kobieta mogła liczyć już wielokrotnie. Wspólnie mają szansę nie tylko opanować chaos, ale także odkryć, kto stoi za zbrodnią, i zapewnić bezpieczeństwo pozostałym gościom. Z powodu trudnych warunków atmosferycznych nie mogą bowiem liczyć na pomoc policji. Tymczasem morderca wciąż jest wśród nich.

I szykuje kolejny makabryczny prezent.

Heweliusz. Tajemnica katastrofy na Bałtyku

Autor: Zadworny Adam

„Mayday, mayday! Jan Heweliusz” – kapitan nadaje komunikat, który na całym świecie oznacza wezwanie pomocy na morzu. Jest 14 stycznia 1993 roku, godzina 4.36. Prom coraz bardziej pograża się w wodzie i staje się jasne, że to ostatnie chwile na ucieczkę. Pasażerowie skaczą do lodowatego Bałtyku, choć na pokładzie nie ma dla nich kombinizonów termicznych. Wkrótce do statku zaczynają się wlewać setki ton wody, odcinając drogę pozostałym.

Adam Zadworny opowiada historię największej katastrofy morskiej w powojennej Polsce: z ponad sześćdziesięciu osób, które były na promie, przeżyło zaledwie dziewięć – wyłącznie załogę. Próbuąc ustalić, co się stało, przegląda stare akta, szuka ocalałych marynarzy, rozmawia z rodzinami ofiar i ekspertami, dociera nawet do ówczesnych decydentów. Interesuje go nie tylko przebieg katastrofy, którą odtwarza niemal minuta po minucie, ale także mozolne śledztwo w tej sprawie i skrywana historia promu. Zawinił wiatr, zły stan techniczny, błędy załogi, a może coś innego? Dlaczego kapitan zdecydował, że pójdzie na dno ze swoim statkiem? Komu najbardziej zależało na ukryciu prawdy? I dlaczego nawet dzisiaj tak trudno się do niej zbliżyć?

Polski Ośrodek Kultury i Biblioteka ABC EduLibrary w Cork

Serdecznie zapraszamy dzieci w wieku 2–5 lat wraz z rodzicem lub opiekunem na wspólne zabawy w Klubie Malucha!

13 grudnia o 11.30 odbędzie się ostatnie w tym roku spotkanie w Klubie Malucha! Następne – w połowie lutego 2026.

Będzie mikołajkowo i świątecznie.

W planach są Mikołajowe czytanki i robienie kartek świątecznych.

Zajęcia prowadzi Alicja – pedagog, polonista, arteterapeuta i animator pedagogiki zabawy.

Prosimy o zgłoszenia poprzez Facebook/Messenger lub telefonicznie.

Koszt jednych zajęć – 10 euro, płatne tylko gotówką na miejscu przed zajęciami.

Bezpłatny parking przy samej bibliotece ♦

Sudoku

Rozwiązanie tej łamigłówki matematycznej polega na wypełnieniu diagramu o wielkości 9x9 krątek, podzielonego na 9 części w taki sposób, aby w każdym wierszu, każdej kolumnie i każdym z 9 elementów znalazły się – bez powtórzenia – wszystkie cyfry od 1 do 9.

Zabawa ta ma jedno prawidłowe rozwiązanie!

W rozwiązaniu prosimy podać, jakie cyfry powinny się znaleźć w narożnikach diagramu.

	8			1				
	6	1	4		7	5		
2		5	9		6			8
	2	9			1			
4			1		5			7
		8			6	5		
8		2	6		4	3		1
		4	2		3	8	9	
		3		9		6		

	9	2		8			4	
8		5	9		6		1	7
					4	9		3
4	3			7			6	8
		6				7		
5	8			1			3	2
6		3	1					
9	5		3		7			1
	7			2			9	

HOROSKOP NA GRUDZIEŃ 2025

Baran (21 marca – 19 kwietnia)

Grudzień przyniesie Ci przypyływ energii i chęć do działania, nawet mimo zimowej aury. W ostatnim tygodniu miesiąca możesz liczyć na niespodziewany gest wdzięczności od osoby, której dawno nie widziałas.

Byk (20 kwietnia – 20 maja)

W tym miesiącu skupisz się na domu, rodzinie i wszystkim, co daje Ci poczucie bezpieczeństwa. W drugiej połowie grudnia pojawi się okazja, by spełnić małe, ale bardzo ważne marzenie.

Bliznięta (21 maja – 20 czerwca)

Grudzień obudzi w Tobie ciekawość świata i chęć do rozmów, które mogą otworzyć nowe możliwości. Podczas spotkań odkryjesz, że jedna z osób bardziej Cię inspiruje, niż wcześniej sądziłaś.

Rak (21 czerwca – 22 lipca)

To miesiąc pełen rodzinnego ciepła, wzruszeń i bliskości, których tak bardzo potrzebujesz. Pod koniec roku czeka Cię wyjątkowy moment, który umocni jedną z Twoich relacji.

Lew (23 lipca – 22 sierpnia)

Będziesz błyszczeć na każdej świątecznej imprezie, a Twoja charyzma przyciągnie do siebie ludzi jak magnes. W drugiej połowie miesiąca pojawi się propozycja, która podniesie Cię na duchu i doda motywacji.

Panna (23 sierpnia – 22 września)

Grudzień przynosi Ci spokój, refleksję i potrzebę porządkowania spraw przed nowym rokiem. Końcówka miesiąca uświadomi Ci, że zrobiłaś więcej, niż sama sobie przypisujesz.

Waga (23 września – 22 października)

To miesiąc pełen harmonii, lekkości i romantycznych uniesień, zwłaszcza podczas gorącego, przedświątecznego okresu. Pod sam koniec grudnia otrzymasz wiadomość, która poprawi Ci humor na wiele dni.

Skorpion (23 października – 21 listopada)

Grudzień przynosi Ci głęboką intuicję i jasność, której brakowało w poprzednich tygodniach. Dodatkowo jedna z Twoich odważnych decyzji zacznie wreszcie przynosić pierwsze efekty.

Strzelec (22 listopada – 21 grudnia)

To Twój miesiąc – pełen optymizmu, przygód i dobrego nastawienia. W okolicach świąt możesz otrzymać nieoczekiwane zaproszenie, któremu trudno będzie odmówić.

Koziorożec (22 grudnia – 19 stycznia)

Grudzień obudzi w Tobie ambicję, ale jednocześnie pozwoli znaleźć czas na odpoczynek i bliskość. W ostatnich dniach roku poczujesz, że stoisz na progu czegoś naprawdę obiecującego.

Wodnik (20 stycznia – 18 lutego)

To miesiąc kreatywnych pomysłów, niespodzianek i miłych zwrotów akcji. Ktoś z przeszłości może ponownie się odezwać, przynosząc ze sobą ciekawą propozycję.

Ryby (19 lutego – 20 marca)

Grudzień będzie dla Ciebie nastrojowy, emocjonalny i pełen intuicyjnych przeczuć – wszystkie poprowadzą Cię we właściwą stronę. Pod koniec miesiąca poczujesz głębokie uspokojenie i wdzięczność za miniony rok.

POTOCZNIE: PRZYJAŃ, ZGODA	TEUSZCZ NA ZIEMIAKACH	AUTOR POWIEŚCI "KOLUMBOWIE. ROCZNIK 20"	GRZANKA	WIERZCH KUFRA	ARTRETYZM	MUZYKA NA JAM SESSION	NA LODZIE LUB NA TRAWIE CHOROBLIWY LĘK	AGRESJA
CHĘTKA ZJEDZENIA CZEGOŚ	11	6	8	100 LAT	PRZYRZĄD	JEDEN Z PALCÓW		DUŻY POKÓJ
MIESZKANKA OZORKOWA			1				RÓW OPASUJĄCY TWIERDZĘ	5
MIASTO NAD BAŁTYKIEM			OPRAWCA OBLĄSKAWIENIE DZIKICH ZWIERZĄT				CZEŚĆ DACHU	
						...TROJANOWSKA	ROŚLINA LECZNICZA	
ZBIÓR KART Z INFORMACJAMI					URÓCZYSTY UBIÓR MĘSKI			
			2					
			GÓRZYSTA WYSPA W GRECJI			STOLICA ARABII SAUDYJSKIEJ		
4								
PRZYGODA MIŁOŚNA			WŁADCA W DAWNEJ ROSJI	TAJNIKI PEŁNIE PRZEZ CIESZYN			"SZKICE WĘGLEM" HENRYKA SIENKIEWICZA	MIESZKANIE SAMOCHODU
ZWARTY I JEDNOLITY GÓROTWÓR	DEŁGIE OKRYCIE PODBITE FUTREM	CHĘĆ						
				17		CIECZKA	PRZYBYŁ POD OKIENKO	12
CIĄSKO Z BIAŁEK	NAUKA O ZACHOWANIU SIĘ ZWIERZĄT	DAWNY LUD IRAŃSKI	PRZYSŁÓWCA DRUŻYNY WIKINGÓW		KRUKOWI OKA NIE WYKOŁE ZMIERZCH		URZĄDZENIE DO MIERZENIA PRĘDKOŚCI STATKU	KWIAT WODNY
			FILOZOF Z ROTTERDAMU		TANECZKA ROSYJSKA MUZA POEZJI MIŁOŚNEJ		RZĘKA W ROSJI	
18								
MIASTO WĘ FRANCI			REŻYSER SERIALU "ALTERNATY-WY 4"				CIECZ LABORATO-RYJNA	9
24 GODZINY		3		MIASTO W ALGERII	MIESZKANIEC UZBEKISTANU		NIECH SIĘ DZIEJE ... NIEBA	
	15		JEDNA Z WIERZB			PRZEJŚCIE MIĘDZY BUDYNKAMI, KRYTE CZĘSTO SZKLANYM DACHEM RZĘKA ALBO RYBA	TAJNE HASŁO	
CHEOSTA		7	WOLNE MIEJSCE					
					REKWIZYT KELNERA KULSZOWA			WABIENIE ZWIERZYNY
SWOBODNA, TOWARZYSKA ROZMOWA	MIARA POWIERZCHNI GRUNTÓW W USA	RECHOCZE W STAWIE		CZERWONO-BRUNATNA, LOTNA CIECZ		POJAZD KOLARZA		LITERA GRECKA
								WYNIK PANIKI GIEŁDOWEJ
MYSZKA Z KRESKÓWEK		13						
			ŁUKOWATE PASMO KRÓTKICH WŁOSÓW ROSNĄCYCH NAD OKIEM				BIJE WSZYSTKIE KOLORY W KARTACH	
				16		CZEŚĆ NOGI		
DZIERŻAWA		10		CZEŚĆ SKŁADOWA TAŚMY FILMOWEJ			GRANICZY Z IZRAELEM I SYRIĄ	19
						14		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							10	11
								12
								13
								14
								15
								16
								17
								18
								19

Uśmiechnij się :)

W sądzie.

- Czy oskarżony był już karany?
- Tak, za konkurencję.
- Za konkurencję się nikogo nie karze! Co oskarżony robił?
- Takie same banknoty jak mennica państwowa.

– Rozmawiają dwie gaździny o swoich dzieciach. Jedna z nich się chwali:

- A mój Jasiek to teraz studyjuje w takim uniwersytecie, co to się tak jakosik nazywo... ugryź – nie, nie ugryź! Uzar – nie, nie uzar. A! Wim – UJOT!

W szpitalu, do pokoju dyżurnego lekarza wpada pielęgniarka:

- Panie doktorze, umarł symulant spod trójki!
- Nooo, tym razem mocno przesadził!

– Co je Miś Uszatek na kolację?

– Pora na dobranoc!

Jasio wraca ze szkoły, tata do niego mówi:

- Znowu zgubiłeś klucze od domu?
- Nie martw się tato, tym razem przyczepiłem kartkę z naszym adresem.

Do ślubu jeszcze ponad miesiąc a Kubal już się nie może doczekać nocy poślubnej:

- Dorotko, czy nie chciałabyś zostać moją żoną już teraz?
- Nie mogę, po pierwsze jestem porządną kobietą, a po drugie zawsze po tym boli mnie głowa...

Lekarz przychodzi do pacjenta po wypadku:

- Mam dla pana dobrą i złą nowinę. Od której zaczniemy?
- Niech będzie zła – odpowiada pacjent.
- Musimy amputować panu obie nogi.
- A ta dobra?!
- Pacjent z sąsiedniego łóżka chce kupić pańskie kapcie.

W Dublinie podwyżki czynszów dla mieszkań komunalnych

Rada Miasta Dublina ustaliła roczny budżet na poziomie 1,7 mld euro. Najbardziej istotnym i jednocześnie kontrowersyjnym punktem jest podwyżka czynszów dla 68 tysięcy najemców komunalnych. Podwyżki sięgną nawet 50 procent. Zmiany mają dotyczyć wszystkich najemców mieszkań socjalnych zarządzanych przez Dublin City Council. Obecnie czynsze wyliczane są na poziomie 15 procent wynagrodzenia głównego żywiciela rodziny. Po zmianach będzie to 18 procent od wszystkich dochodów powyżej pierwszych 50 euro tygodniowo. Od przyszłego roku osoba mieszkająca samotnie będzie płacić więcej o 10 proc. W trakcie głosowania nad budżetem przed miejskim ratuszem demonstrowali niezadowoleni zwiazani m.in. z Sinn Fein.

Sky będzie zwracać nadpłaty

Płatna telewizja Sky przez ponad rok błędnie naliczała zawyżone opłaty. W związku z ujawnieniem tej omyłki tysiące klientów otrzyma zwrot pieniędzy. Chodzi głównie o opłaty za internet.

Sky ma w Irlandii blisko 260 tysięcy użytkowników szerokopasmowego internetu i ponad pół miliona klientów telewizyjnych.

Problem dotyczył niewiele ponad procenta odbiorców. Średnia kwota nadpłaty wynosiła ok. 50 euro rocznie.

Operator Sky zapowiedział, że każdemu poszkodowanemu klientowi zostanie automatycznie przyznany zwrot w formie środków na koncie. W przypadku osób, które zdążyły już zmienić dostawcę, zwrot trafi na ostatnią używaną metodę płatności. Jeżeli ta okaże się nieaktywna, Sky wyśle zwrot w formie czeku. Firma wykryła problem podczas wewnętrznego przeglądu systemu powiadomień o zmianach w umowach. Okazało się, że część klientów nie otrzymała wymaganej informacji o podwyżkach, co jest niezgodne z przepisami obowiązującymi w Irlandii. Chociaż błędne podwyżki zostaną zrekompensowane, Sky poinformowało jednocześnie, że od stycznia 2026 roku planuje wprowadzenie oficjalnych, zapowiedzianych już wcześniej podwyżek dla swoich odbiorców usług w Irlandii.

Sąd w Irlandii Płn. kwestionuje kształt edukacji religijnej

Sąd Najwyższy Wielkiej Brytanii orzekł, że edukacja religijna w szkołach w Irlandii Północnej powinna być zapewniona, ale „nie może być to równoznaczne z indoktrynacją”.

Sędziowie jednomyślnie przychyliłi się do wyroku sądu w Belfaście, który w 2022 roku jednomyślnie uznał, że nauczanie religii w szkołach w Irlandii Płn., skoncentrowane wyłącznie na wartościach chrześcijańskich, jest niezgodne z prawem.

Sprawę wniósł ojciec wraz z córką, która uczęszczała do szkoły podstawowej w Belfaście. Zakwestionowali legalność nauczania religii i praktykowania zbiorowych nabożeństw w szkole, do której uczęszczała dziewczynka. W ich opinii, placówka nie zapewniała równoważonej edukacji religijnej. Rodzice wyrazili też obawy, że choć są niereligijni, ich dziecko przyjmie określony światopogląd.

W odpowiedzi na ten zarzut szkoła poinformowała, że edukacja religijna prowadzona jest „na podstawie Biblii” i jest ona realizowana zgodnie z podstawowym programem nauczania.

W 2022 r. zapadł wyrok w tej sprawie. Sędziowie ogłosili wówczas, że lekcje religii i nabożeństw w szkole odbywały się zgodnie

z podstawowym programem nauczania, ale treści nie były przekazywane uczniom w sposób „obiektywny, krytyczny i pluralistyczny”.

Departament edukacji odwołał się od tego wyroku, wygrywając apelację przed sądem. Sąd Najwyższy uwzględnił apelację rodziny od tej decyzji i przychylił się do postanowienia z 2022 r.

Sędziowie podkreślili, że orzeczenie „nie dotyczy wprowadzenia świeckiego systemu edukacji (...), nikt też nie sugeruje, że edukacja religijna nie powinna być prowadzona w szkołach w Irlandii Północnej”. Zaznaczyli też, że edukacja religijna w szkołach powinna być zapewniona, ale „nie może być to równoznaczne z indoktrynacją”.

Pół miliona osób zalega z rachunkami za prąd i gaz

Prawie pół miliona gospodarstw domowych w Irlandii ma zaległości w opłatach za prąd i za gaz. Coraz więcej osób nie radzi sobie z rosnącymi kosztami życia, a brak rządowego wsparcia pogłębia problem.

Z danych opublikowanych przez Komisję Regulacyjną ds. Usług Komunalnych (CRU) wynika, że w okresie trzech miesięcy do września 2025 roku aż 187 300 klientów domowych zalegało z opłatami za prąd przez ponad 90 dni. To wzrost aż o 26 tysięcy w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Łączna liczba gospodarstw domowych z zaległościami w opłatach za energię elektryczną sięga niemal 300 tys.

Średnia wartość zaległości na rachunkach za prąd wzrosła do 462 euro, co oznacza wy-

rażny skok w porównaniu do 420 euro rok wcześniej.

Podobnie wygląda sytuacja w przypadku rachunków za gaz. W tym samym kwartale 180 tys. klientów domowych miało zaległości w opłatach. To aż 26 proc. wszystkich odbiorców indywidualnych.

Spośród nich ponad 153 tys. osób miało zaległości większe niż trzy miesiące. Średni dług za gaz utrzymuje się na poziomie 190 euro.

Wzrost zaległości zbiegł się w czasie z zakończeniem rządowego programu kredytów energetycznych.

Tymczasem ceny energii ponownie rosną. Ostatnio podwyżki ogłosiły m.in. Energia, SSE Airtricity, Bord Gáis Energy i Flogas.

Dwie osoby zginęły, a kilka zostało rannych w wypadku autobusu w hrabstwie Meath

Dwie osoby zginęły, a kilka zostało rannych w wypadku z udziałem wielu pojazdów w hrabstwie Meath. Do kolizji, w której uczestniczył autobus Bus Éireann, ciężarówka i samochód osobowy, doszło na drodze R132 w Gormanston. Kierowca ciężarówki, mężczyzna w wieku 40 lat i 50-letni kierowca autobusu, zginęli na miejscu. Kierująca sa-

mochodem kobieta została przewieziona do szpitala Beaumont. Nastolatka, która również znajdowała się w samochodzie, została początkowo przewieziona do szpitala Matki Boskiej z Lourdes, ale ze względu na poważne obrażenia przetransportowano ją później do szpitala dziecięcego przy Temple Street. Do szpitala trafiło też kilka innych osób.

Olga Tokarczuk i Małgorzata Lebda nominowane do Dublin Literary Award

„The Empuzjon” Olgi Tokarczuk i „Voracious” („Łakome”) Małgorzaty Lebdy – obie książki w tłumaczeniu Antonii Lloyd-Jones – otrzymały nominacje do Dublin Literary Award.

Książka Olgi Tokarczuk ukazała się nakładem Fitzcarraldo Editions a „Voracious” – nakładem wydawnictwa Linden Editions w UK. Nagroda jest przyznawana corocznie za powieść napisaną w języku angielskim lub przetłumaczoną na język angielski. Nominacje są wskazywane przez bibliotekarzy i czytelników z sieci bibliotek na całym świecie.

Do tegorocznej edycji 80 bibliotek z 36 krajów nominowało 69 tytułów literatury pięknej z Afryki, Europy, Azji, USA, Kanady, Ameryki Południowej, Australii i Nowej Zelandii. Na liście nominowanych tytułów znalazły się powieści pięciu irlandzkich autorów, a także 20 debiutantów i 30 tłumaczeń z 17 języków, w tym portugalski, kataloński, chiń-

ski, japoński i polski. Nagroda ta, przyznawana już od 30 lat, jest najcenniejszą na świecie doroczną nagrodą dla pojedynczego utworu fabularnego opublikowanego w języku angielskim. Laureat otrzymuje 100 tysięcy euro. Jeśli książka została przetłumaczona, autor otrzymuje 75 tys. euro, a tłumacz 25 tys. euro.

Chłopiec złamał rękę i zmarł

Ośmioletni chłopiec złamał rękę w dwóch miejscach, co samo w sobie jest wydarzeniem bardzo przykrym. Nikt nie mógł jednak się spodziewać, że na skutek tego zdarzenia umrze.

Wszystko zaczęło się w czwartek, 6 listopada, kiedy Matthew, mieszkaniec Rathnew w hrabstwie Wicklow w Irlandii, złamał rękę w dwóch miejscach podczas pobytu w szkole. Po wezwaniu karetki, chłopiec trafił do szpitala, gdzie udzielono mu pierwszej pomocy i zaplanowano operację w szpitalu.

Jednak stan zdrowia chłopca zaczął się pogarszać. Matthew źle się poczuł i mimo podania leków oraz sterydów, wymioty nie ustępowały. Ośmioolatek otrzymał więc ko-

lejną dawkę sterydów, aby złagodzić objawy, ale wkrótce zaczął mieć problemy z oddychaniem.

Pomimo tego, w weekend lekarze wypisali go do domu, zalecając wizytę u pulmonologa. Niestety, w poniedziałek wieczorem stan ośmiolatka dramatycznie się pogorszył. Chłopiec przestał oddychać.

Ratownicy medyczni zareagowali błyskawicznie, udało się przywrócić chłopcu funkcje życiowe. Matthew został przewieziony do szpitala w Crumlin, gdzie wprowadzono go w śpiączkę farmakologiczną i podłączono do aparatury podtrzymującej życie. Niestety, 17 listopada chłopiec zmarł.

Prawa pracownika w okresie świątecznym – co warto wiedzieć mieszkając w Irlandii?

Grudzień w Irlandii to czas wzmożonej pracy, świątecznych dyżurów i przygotowań do przerwy noworocznej. Warto wiedzieć, jakie prawa przysługują pracownikom i rodzicom w tym okresie, bo przepisy różnią się od polskich.

Wynagrodzenie za pracę w

W Irlandii dni świąteczne (Public Holidays) mają szczególne zasady wynagradzania. Pracownik zatrudniony na umowę o pracę ma prawo do:

- dodatkowej płatności za przepracowany dzień
  - dnia wolnego w innym terminie,
  - dodatkowego dnia urlopu,
- Pracodawca sam określa formę dodatkowego wynagrodzenia, ale musi zastosować jedną z powyższych.

W grudniu Public Holidays to 25 i 26 grudnia. 1 stycznia również jest dniem wolnym od pracy.

Przerwy świąteczne w szkołach i przedszkolach

Irlandzkie szkoły mają przerwę zwykle od około 22 grudnia do pierwszego tygodnia stycznia. Warto wcześniej sprawdzić daty w kalendarzu szkolnym, bo różnią się minimalnie zależnie od placówki.

Dla wielu rodziców oznacza to konieczność zorganizowania opieki lub skorzystania z urlopu.

Urlopy i ich naliczanie

W Irlandii pracownik ma prawo do 4 tygodni urlopu rocznie, z możliwością naliczania proporcjonalnego, jeśli pracuje krócej lub na część etatu. Warto pamiętać, że święta państwowe nie odejmują urlopu, jeśli wypadają w trakcie zaplanowanego wolnego.

Pracownik zatrudniony na część etatu również nabywa prawa do Public Holidays – proporcjonalnie, jeśli spełnia warunek

przepracowania 40 godzin w ciągu 5 tygodni przed świętem.

Praca dorywcza przed świętami

W okresie świątecznym wiele sklepów, magazynów i firm kurierskich zatrudnia dodatkowe osoby.

- Warto wiedzieć, że pracownik sezonowy:
- ma prawo do minimalnej stawki godzinowej,
  - nabywa prawo do Public Holidays, jeśli spełnia warunki zatrudnienia,
  - ma prawo do przerw zgodnych z irlandzkim Organisation of Working Time Act.
- Nawet krótkoterminowy pracownik podlega pełnej ochronie prawa pracy.

Wynagrodzenie małoletnich i studentów podejmujących pracę w grudniu

Wiele młodych osób – zwłaszcza uczniów i studentów – dorabia w okresie przedświątecznym. W Irlandii obowiązują dla nich specjalne, niższe stawki minimalne, zależne od wieku i doświadczenia.

Podstawowa zasada: młodszy i początkujący pracownicy zarabiają procent pełnej stawki minimalnej.

Dla osób **20 lat i więcej** obecna stawka minimalna to **€13,50 brutto za godzinę**.

- Dla **19-latków** – **€12,15/h.**
- Dla **18-latków** – **€10,80/h.**
- Dla osób **poniżej 18 lat** – **€9,45**

Uczniowie i studenci pracujący dodatkowo podlegają tym samym przepisom co inni: mają prawo do przerw, naliczania urlopu oraz – jeśli spełnią warunek godzinowy – do Public Holidays.

Pracodawca musi wypłacić za każdą przepracowaną godzinę co najmniej ustawowe minimum dla danej kategorii wiekowej.

Dla wielu młodych ludzi to pierwszy kontakt z irlandzkim prawem pracy, dlatego warto znać swoje podstawowe prawa – nawet przy pracy na kilka dni lub tygodni.

Przypominamy również, że w przyszłym roku ma zacząć obowiązywać nowa stawka minimalna w wysokości **€14,15 brutto za godzinę** – czyli o €0,65 więcej niż obecnie. ♦

Skorzystaj z ulgi podatkowej na współmałżonka

Twój współmałżonek mieszka poza Irlandią? Masz prawo skorzystać ze specjalnej ulgi podatkowej z tego tytułu wynoszącej nawet 1650 euro na rok. O ulgę można się ubiegać do końca roku.

Co zrobić, żeby skorzystać z ulgi?

Małżonek będący rezydentem Irlandii może aplikować o ulgę za pośrednictwem biura księgowego D&M. Zgłoś się do nas przez specjalny formularz, a my zajmiemy się resztą.

Zgłoszenia możesz dokonać pod adresem:

<https://dmksiegowosc.eu/ulga-podatkowa>.

Jeśli potrzebujesz więcej informacji, napisz lub zadzwoń – z przyjemnością wszystko wyjaśnimy.

Dublin:

tel: 016 12 06 20,

e-mail: firmadublin@gmail.com

Cork:

tel: 021 42 48 760,

e-mail: firma113@gmail.com

**TWOJA FIRMA
KSIĘGOWO DORADCZA**

ROZLICZENIA PODATKU Z ZATRUDNIENIA

W SZYBKIM I ŁATWYM SPOSÓBIE ODZYSKAJ SWÓJ PODATEK

www.dmksiegowosc.eu

To bardzo proste:

- ➡ Zeskanuj Employment Summary i wyślij na firma113@gmail.com
- ➡ Obliczymy Twój zwrot bezpłatnie
- ➡ Przeprowadzimy procedurę odzyskania podatku w urzędzie

Cork 33/34
Cook Street Cork
TEL./FAX 021 42 48 760
E-mail: firma113@gmail.com

D&M Services Unit 26,
Park West Enterprise Centre
Nangor Road, Dublin 12, D12 N2X6
016 12 06 20 E-mail: firmadublin@gmail.com

Męski krąg to odpowiedź na współczesne problemy mężczyzn

Wg. raportu „Zrozumieć męskość. Rzeczywistość polskiego mężczyzny” wykonanego na zlecenie Gedeon Richter Polska, aż 65% mężczyzn przyznaje, że chciałoby mieć z kim porozmawiać o swoich emocjach. W grupie wiekowej 18 – 25 lat ten odsetek wzrasta do 79%.

Stereotypowy męski świat można opisać paroma szkodliwymi stwierdzeniami – „chłopaki nie płaczą”, „mężczyzna ma sobie umieć radzić sam” albo „prawdziwy mężczyzna o emocjach nie rozmawia”. W swojej książce „When the Body Says No” Gabor Mate wskazuje, że wstrzymywanie emocji jest gorsze dla zdrowia niż palenie papierosów.

Codziennie w Polsce samobójstwo popełnia 15 osób. 12 z nich to mężczyźni. Mężczyźni żyją znacząco krócej od kobiet – w Polsce to aż 7 lat różnicy! Stanowią też większość bezdomnych. Obowiązek służby w wojsku, sądy rodzinne... Lista jest dość długa.

Doświadczamy też od małego systemowej, emocjonalnej i mentalnej kastracji. Z jednej strony udział w mocno sfeminizowanym systemie edukacji, który zmusza małych chłopców do siedzenia w ławce, w bezruchu przez 45 minut parę godzin dziennie, karci za przejawy męskiej energii. Z drugiej brak ojców, wujków i dziadków, fizycznie lub emocjonalnie, którzy byliby zdrowymi drogowskazami dla młodych chłopców i mężczyzn. Problem propaguje się międzypokoleniowo.

Męski krąg to próba odpowiedzi na powyższe problemy, z którymi przyszło borykać się mężczyznom współcześnie. Mężczyznom, którzy zostali ukształtowani w tych starych, szkodliwych schematach. Męski Krąg to przestrzeń, w której mężczyźni mogą dzielić się swoimi doświadczeniami i perspektywami.

Powodów coraz większej popularności takich spotkań jest wiele. Jednym z nich jest ogromne poczucie samotności, które jest rezultatem braku głębokich, prawdziwych, autentycznych męskich relacji.

W męskim kręgu wielu mężczyzn ma szansę po raz pierwszy w życiu poczuć się wysłuchanym, bez oceniania, bez umniejszania i obśmiewania. W bezpiecznej atmosferze może powiedzieć w końcu co leży na sercu, często coś, co trzymamy w sobie przez dekady. Zupełnie inna jakość od tej doświadczanej na co dzień w pubie przy piwie, gdzie rozmowa często opiera się na rywalizacji i dogryzaniu.

Sama nazwa wzięta się od formuły spotkania. Siedzimy w jednym, wspólnym kręgu, w zależności od warunków, na podłodze lub na krzesłach. Krąg nie jest terapią i jej nie zastępuje, chociaż wiele uczestników potwierdzi, że ma działanie poprawiające samopoczucie. Wśród moderatorów jest wielu terapeutów, także sami terapeuci polecają uczestnictwo. Słowo krąg być może kojarzy się na wiele sposobów, ale jest to tak naprawdę grupa wsparcia.

Męski krąg skupia mężczyzn w różnym wieku, reprezentujących różne zawody i style życia. Warunkiem uczestnictwa jest ukończenie 18 roku życia, natomiast zwykle w takim

miejsu pojawiają się mężczyźni, którzy już czegoś w życiu doświadczyli np. problemy w związku, rozwód, choroba, śmierć bliskiego. To boli, a nie mamy z kim o tym porozmawiać. Każdy z nas doświadcza cierpienia i według mnie, nie ono jest najtrudniejsze, ale ta wspomniana pustka, deficyt, samotność, która wynika z niemożności podzielenia się tym i poczucia bycia wysłuchanym. Przeżycia tego wspólnie w atmosferze empatii i zrozumienia. Brakuje takiego emocjonalnego zapiekania i przytulenia.

Dodam od siebie, że na emigracji samotność jest spotęgowana. Zwłaszcza w takim kraju jak Irlandia, który jest bardzo trudny do życia. Mało osób zdaje sobie sprawę z jak wielkimi problemami borykają się imigranci tutaj. Irlandczycy powierzchownie uśmiechnięci i otwarci, są ludźmi zamkniętymi, nawet wobec siebie nawzajem. Istnieje nawet coś takiego jak syndrom imigranta (ang. Ulysses syndrome).

Czym się charakteryzują Męskie Kręgi Masculinum?

Formuła kręgów bywa różna. W Masculinum mocny nacisk kładziemy na zasady, które mają zapewnić poczucie bezpieczeństwa każdemu uczestnikowi i grupie razem. Jest to proces długoterminowy. Spotkania są płatne, cykliczne (zwykle raz na trzy tygodnie), a moderatorzy podlegają obowiązkowej supervisionacji. Warunkiem bycia moderatorem jest przestrzeganie oficjalnych Kodeksu i Reguł ustalonych przez Fundację.

Ponadto formuła jest bardzo prosta. Siadamy i rozmawiamy, bez żadnych dodatkowych elementów, które często działają odstraszaюще, np. bębny, świece, kadzidła itp. Tęgo w Masculinum nie ma. Po prostu obecność i rozmowa.

Spotkanie rozpoczyna się zwykle od rundy otwierającej, kiedy każdy może powiedzieć z czym dziś przyszedł, jak się czuje. Potem wybierany jest temat spotkania. Każdy z uczestników ma możliwość wniesienia tematu, który go interesuje, a następnie grupa omawia go z różnych perspektyw. Mimo różnic w poglądach, różnorodność jest tutaj ceniona jako wartość sama w sobie. Ostatnie 15 – 30 minut to runda zamykająca, gdzie każdy może podzielić się tym czego doświadczył.

Tematyka jest bardzo różna. Omijamy tematy ryzykowne, takie które antagonizują ludzi np. polityka czy religia. Zresztą mężczyźni, którzy przychodzą na spotkania nie mają ochoty rozmawiać na takie tematy, lub w taki sposób, w jaki zostaliśmy nauczani, albo jesteśmy przyzwyczajeni w życiu codziennym tzn. budowanie podziałów i kłótnie. Jesteśmy tym wszyscy zmęczeni i to się nie sprawdza.

Nie ma obowiązku wypowiadania się. Czasem otwarcie się zajmuje więcej czasu, ale samo uczestnictwo ma już pozytywny wpływ, bo współtworzy się w ten sposób tę bezpieczną przestrzeń i słuchając czerpie od innych („o kurcze, ja też tak mam!”). W tym aspekcie krąg ma być inspiracją. Ma dawać energię do pozytywnych zmian, do kreowania. Do zmiany tego uczucia osamotnienia w środku. Uzupełnia w ten sposób w jakimś

stopniu deficyty po nieobecnych ojcach, wujkach i dziadkach.

Warto też podkreślić, że męskie kręgi nie są w opozycji do czegoś, ani też nie są platformą do krzewienia szkodliwych ideologii opartych na frustracji i gniewie (np. tzw. redpill). Jest to miejsce, w którym w końcu można w zdrowy sposób wyrazić swoje emocje, w opozycji do używek lub biernej lub czynnej agresji.

Może parę słów o samej Fundacji Masculinum. Została założona w Polsce ponad 12 lat temu przez Jacka Masłowskiego i przyjaciół. Obszarem działania Fundacji jest szeroko rozumiany męski dobrostan. Jednym z narzędzi

są właśnie bardzo dynamicznie rozwijające się w Polsce męskie kręgi.

Ja trafiłem na Jacka poprzez podcast Przemka Górczyka z 2023r, zresztą nie ja jedyny. Obecnie ma on swój kanał na Youtube, w którym porusza tematy kręgów, ale też wiele innych związanych z męskim światem. Osobiście polecam każdemu, kobietom również, ponieważ macie mężów, synów, braci i ojców.

Dziękuję za poświęcone miejsce i czas. ♦

Zapraszam do kontaktu i udziału.
grzegorz.wilk.dublin@masculinum.org

ZAPRASZAM CIĘ DO
MĘSKIEGO KRĘGU W
DUBLINIE

MASULINUM
masculinum.org

Grzegorz Wilk

Certyfikowany Moderator Męskich Kręgów
Fundacji Masculinum

Co robimy.

Dzielimy się swoimi doświadczeniami, radościami, lękami i pytaniami. Poruszamy tematy ważne – od relacji, ojcostwo i pracę, po duchowość, emocje i tożsamość. W kręgu nie dostajesz „dobrych rad”. Zamiast tego jest uważne słuchanie i obecność – coś, czego często brakuje w relacjach. Zamiast rywalizacji proponujemy wspólnotę. Uczymy się słuchać, wspierać i budować zdrowe relacje.

Informacja i zapisy:

grzegorz.wilk.dublin@masculinum.org

<https://masculinum.org/fundacja/meskie-kregi-w-polsce/>

Czym jest Męski Krąg?

Męski Krąg to bezpieczna, pełna szacunku przestrzeń, w której mężczyźni spotykają się, by rozmawiać, słuchać i wspierać się nawzajem. Bez masek, rywalizacji, oceniania – za to z uważnością, otwartością i gotowością do bycia sobą. Nie trzeba udawać twardziela, nie trzeba mieć wszystkich odpowiedzi. Można być zmęczonym, zagubionym, poruszonym. To ogromna ulga dla wielu z nas.

W kręgu każdy głos ma znaczenie.

Dublińskie tablice

PRZEMYSŁAW ZBIEROŃ

Niemal każdego dnia je mijamy, ale historii, które się z nimi wiążą, często już nie znamy... Przedstawiam dziś tylko trzy tablice – ale to powinno wystarczyć, by „wyzwolić” w Was choć odrobinę ciekawości.

PIERWSZA – „The Beatles”

W czwartek, 7 listopada 1963 roku, czyli dokładnie 62 lata temu, zespół The Beatles zagrał w Dublinie dwa koncerty jednego dnia.

Były to ich pierwsze i zarazem jedyne występy w Republice Irlandii.

Koncerty odbyły się w nieistniejącym już kinie Adelphi przy Middle Abbey Street. Beatlemania uderzyła w Dublin z siłą, jakiej miasto wcześniej nie widziało – szaleństwo, histeria i absolutna euforia. Bilety wyprzedano błyskawicznie, a każdy z koncertów zgromadził 2300 osób.

Już na lotnisku Beatlesów powitało ponad 400 fanów. Poranne gazety pisały o chaosie w centrum, zamieszkach na Middle Abbey Street i kilku aresztowaniach pod Adelphi.

Tej nocy do ochrony koncertów skierowano ponad 200 funkcjonariuszy Gardai.

Po występie słynna czwórka musiała uciekać przed tłumem... furgonetką dostawczą wydawcy „Evening Herald”. Tak, to nie żart.

W Dublinie jest kilka miejsc związanych z Beatlesami – poza lotniskiem.

Można wpaść na piwo do baru w hotelu Gresham przy O’Connell Street, gdzie nocowali.

Można zrobić sobie zdjęcia na „dublińskiej Abbey Road”.

A najbardziej wytrwałym polecam małą „pielgrzymkę” do miejsca koncertu – dziś znajduje się tam parking sklepu Arnotts. Za parę euro można sobie tam posiedzieć w samochodzie, włączyć wczesne kawałki Beatlesów i poczuć klimat roku 1963. Autentyczność miejsca gwarantowana!

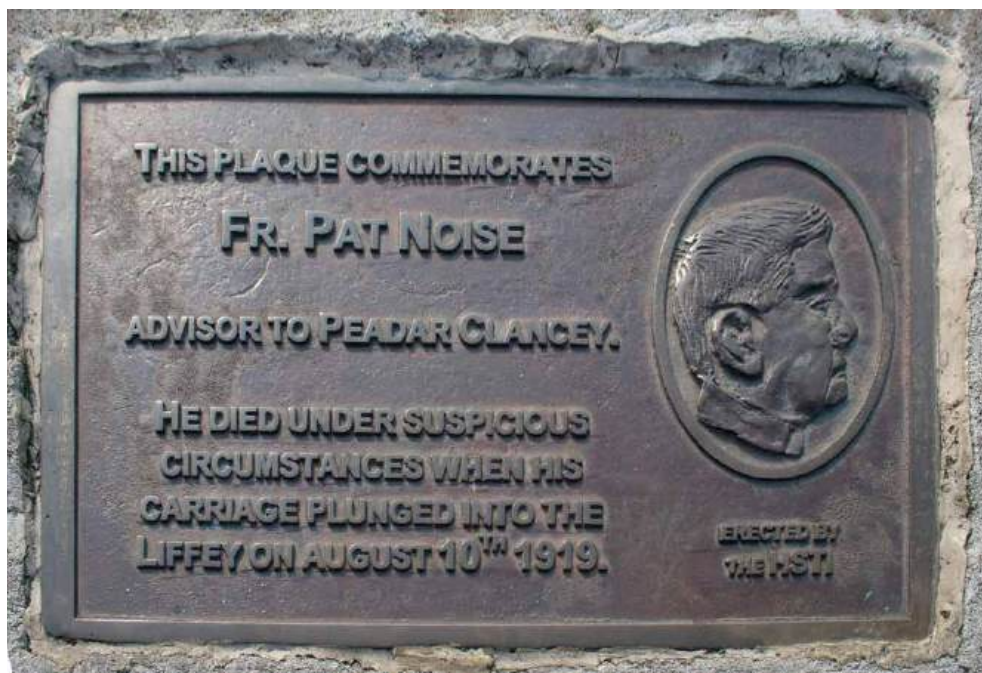
W ramach inicjatywy tablic pamiątkowych Rada Miasta Dublina umieściła na tylnej ścianie Arnotts pamiątkową plakietkę przypominającą o tym wydarzeniu.

DRUGA – „Ku pamięci”

W Dublinie pojawiła się tablica upamiętniająca... „Mężczyznę, który pośliznął się na lodzie” (!).

Upamiętnia ona wydarzenie sprzed 10 lat, kiedy Irlandię nawiedziła prawdziwa, niezwykle mroźna zima – słynny „Great Freeze”. Mroź sparaliżował życie codzienne: zawieszono transport publiczny, a ku wielkiej radości uczniów zamknięto szkoły.

Całą sytuację relacjonowała telewizja RTÉ.

W jednej z transmisji kamera uchwyciła mężczyznę, który w spektakularnym „tanecznym poślizgu” przewrócił się na oblodzonym chodniku. Nagranie – choć przedstawia dość dramatyczny moment – natychmiast stało się kultowe i do dziś wywołuje śmiech mieszkańców.

Co ciekawe, mężczyzna nigdy nie został zidentyfikowany, pozostaje anonimowy, ale zdaniem fundatorów tablicy (Coors Light) zasługuje na taki hołd.

To kolejny przykład z kategorii: „Only in Ireland”.

Tablicę z napisem: „Na cześć faceta, który pośliznął się na lodzie w RTÉ News 8 stycznia 2010 r. – Twoja pamięć pozostaje żywa”

(„In honor of the guy who slipped on the ice in RTÉ News, January 8, 2010 – your memory lives on”) znajdziecie na Church Street, w pobliżu Four Courts, w samym centrum Dublina.

TRZECIA – niezwykła historia zwykłej tablicy

Spacerując po Dublinie, można natknąć się na setki tablic upamiętniających ludzi i wydarzenia. Zwykle przechodzimy obok – bo ile można czytać o kolejnych bohaterach, poetach, działaczach i lokalnych legendach?

Ale jest w Dublinie tablica, która zdecydowanie odbiega od standardu.

Tuż przed milenium władze miasta wpadły na pomysł instalacji zegara odliczającego czas do roku 2000. Cyfry miały być wyświetlane z mostu O’Connell na rzekę Liffey.

Pomysł świetny – Dublińczycy zadowoleni – więc przystąpiono do realizacji.

I wtedy dała o sobie znać klasyczna złożliwość rzeczy martwych.

Zegar zaczął psuć się niemal od razu.

Demontaż rozwiązaniem problemu? Teoretycznie tak, ale na moście została mała estetyczna dziura. I tu znów władze miasta zaczęły się zastanawiać, co z nią zrobić... Myślały tak przez kilka lat.

Aż w 2006 roku dziennikarz „Sunday Tribune”, Eoghan Rice, postanowił zapytać urzędników o tablicę, która się tam pojawiła.

Okazało się wtedy, że tablica upamiętnia Fr. Pat Noise, który rzekomo zginął w 1919 roku, gdy jego powóz wpadł do Liffey.

Dziennikarz chciał dowiedzieć się więcej o ojcu Patcie...

I tu niespodzianka: nikt nie miał pojęcia, kim był. Ani skąd się tam wzięła tablica.

Wtedy historia nabrała właściwego, irlandzkiego kolorytu.

Okazało się, że tablicę zamontowali dwaj bracia, którzy – dwa lata wcześniej (!) – postanowili zrobić Dublińczykom psikusa. Na tablicy miała się nawet znaleźć podobizna ich ojca, który żył sobie w najlepsze.

Mówi się też, że „Fr. Pat Noise” to anagram „Pater Noster” („Ojcze nasz”), a instytucja rzekomo fundująca tablicę – HSTI – również jest anagramem... pierwotnie bardzo niecenzurowanym. Jakim? To już zagadka dla Was.

Tablica została usunięta, gdy odkryto żart, ale mieszkańcy tak ją polubili, że wkrótce... wrócili na miejsce.

To tylko trzy przykłady.

Tablic w Dublinie jest o wiele więcej – jeszcze do nich wrócę.

Żyć w Irlandii to czasem naprawdę wyzwanie...

Tradycyjnie: BUZIAKI DUBLINIaki! ◆

POLSKIE SALONY MEBLOWE W IRLANDII

DUBLIN

**19 Millennium Business Park
Cappagh Road**

Finglas West | Dublin 11
Eircode: D11 DT91

Tel: (01) 6879801
Mobile (086) 4543474
E-mail: dublinoffice@jdfurniture.ie

MIDLETON

**Unit 11
Ballinacurra Business Park,**

Whitegate Road | Middleton, Co. Cork
Eircode: P25 A313

Tel. (021) 2428567
Mobile: (086) 1302498
E-mail: midletonoffice@jdfurniture.ie

www.jdfurniture.ie

online

Najważniejsze wiadomości ze Świata

Jeden z dronów zestrzelonych nad Kijowem (Ukraina)

Chiny U.S.-China Economic and Security Review Commission ostrzegła, że przywództwo w Pekinie, pod rządami Xi Jinping, próbuje zbudować alternatywny porządek światowy – z sojuszami z państwami autorytarnymi (np. Rosja, Korea Północna).

Namibia O reelekcję w lokalnych wyborach w Namibii ubiega się Adolf Hitler Uunona. Oprócz imion nic go jednak nie łączy z niemieckim dyktatorem.

Ukraina 19 listopada 2025 r. atak rakietowy i dronowy na zachodnią Ukrainę (miasto Ternopil) zabił 25 osób, ranił dziesiątki. Ukraina zapowiedziała, że podniesie sprawę na forum ONZ. Mimo prób negocjacji i planów pokojowych – konflikt wciąż eskaluje, co zwiększa

napięcia w regionie oraz wywołuje poważne konsekwencje humanitarne. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski zapowiedział, że jest gotowy omówić „wrażliwe punkty” planu pokojowego z prezydentem USA Donaldem Trumpem. Zdaniem polityka w rozmowie powinni wziąć udział europejscy przywódcy.

Brazylia Były prezydent Brazylii został skazany za próbę przewrotu po przegranych wyborach. Jair Bolsonaro musi rozpocząć odbywanie kary ponad 27 lat więzienia – orzekł brazylijski Sąd Najwyższy.

Włochy Włoski parlament przyjął ustawę wprowadzającą do kodeksu karnego przestępstwo kobietobójstwa. Będzie grozić za nie dożywocie. Według statystyk średnio co trzy dni jakaś kobieta we Włoszech zostaje zamordowana.

TSUE zajął stanowisko w sprawie pary Polaków

Wietnam nawiedziła powódź

Wietnam 90 osób nie żyje po powodzi w Wietnamie. Od końca października w południowo-centralnej części Wietnamu niemal nieustannie pada deszcz. Rząd Wietnamu poinformował, że w całym kraju uszkodzonych zostało ponad 200 tys. domów. 90 osób nie żyje, kilkanaście jest zaginionych.

USA Trump ujawnia tajne akta Epsteina. Donald Trump podpisał uchwaloną przez Kongres ustawę nakazującą ujawnienie wszystkich akt związanych z aferą seksualnego drapieżcy Jeffrey Epsteina, w tym całej jego korespondencji mailowej.

Gwinea Bissau W Gwinei Bissau doszło do zamachu stanu. Trzy dni po wyborach prezydenckich i parlamen-

tarnych obalony i aresztowany został prezydent Umaro Sissoco Embaló, minister spraw wewnętrznych, szef sztabu sił zbrojnych oraz jego zastępca.

Etiopia Wybuch wulkanu Hayli Gubbi w Etiopii poważnie utrudnił ruch indyjskich linii lotniczych. Air India i Akasa Air poinformowały o odwołaniu części rejsów z powodu przemieszczającej się chmury popiołu.

Polska Państwo członkowskie ma obowiązek uznać małżeństwo pary tej samej płci zawarte legalnie w innym kraju Unii Europejskiej, nawet jeśli prawo tego państwa nie uznaje tego typu związków – orzekł Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Stanowisko zostało wydane w sprawie pary Polaków.

Były prezydent Brazylii został skazany na ponad 27 lat więzienia

Wrzesień był doskonały dla eksportu

CSO podało zaktualizowane informacje o irlandzkim eksporcie towarów, który odnotował we wrześniu spektakularny wzrost, osiągając **27,4 mld euro**, co oznacza skok o 10 mld euro w ciągu zaledwie miesiąca. Kluczowym czynnikiem tego gwałtownego ożywienia jest **sektor farmaceutyczny**, który stanowi już niemal **dwie trzecie** całkowitego eksportu i zanotował wzrost sprzedaży o ponad **73 proc.** rok do roku.

Najbardziej znaczący wzrost zanotowano w eksporcie do Stanów Zjednoczonych, który wzrósł z ponad 4 mld euro do **16,28 mld euro**. Wzrost eksportu farmaceutyków do USA osiągnął oszałamiające **227 proc.** rok do roku. Analitycy podejrzewają, że główną przyczyną jest masowy eksport **hormonów peptydowych** wykorzystywanych do produkcji leku **Mounjaro**, który dominuje

na amerykańskim rynku leków na cukrzycę i odchudzanie z klasy GLP-1. Mimo rosnącej zależności od farmaceutyków, główna ekonomistka Deloitte Ireland Kate English wskazuje także na wzrost eksportu napojów, maszyn i sprzętu transportowego, co dodaje otuchy w kontekście dyskusji o dywersyfikacji gospodarki. Jednocześnie, choć **wprowadzone zostały przez USA 15-proc. taryfy** na farmaceutyki z UE, efekt został wyhamowany do czasu zakończenia dochodzenia w ramach sekcji 232. Robert Purdue z Ebury ostrzega jednak, że wszelkie dodatkowe obostrzenia ze strony USA mogą gwałtownie zahamować irlandzki sukces eksportowy. Całkowity eksport towarów wzrósł o 28 proc. rok do roku, osiągając 28,5 mld euro, a eksport rolnospożywczy pobił własny rekord, sięgając **19 mld euro**.

Prąd „zapomniał” stanieć

Ostatnie dane irlandzkiego regulatora rynku energetycznego, którym jest **CRU** (Commission for Regulation of Utilities), wskazują na **kryzys zadłużenia energetycznego** w Irlandii, z rekordową liczbą gospodarstw domowych wchodzących w sezon zimowy z zaległościami. Liczba odbiorców **prądu** zalegających z płatnościami powyżej **90 dni** wzrosła do **187 300**, co oznacza wzrost o 26 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. Łącznie niemal **300 tys.** gospodarstw domowych miało w ostatnich trzech miesiącach jakiegokolwiek zaległości w płatnościach za prąd, a średni dług skoczył z 420 euro do **462 euro**.

Sytuacja w sektorze **gazu** jest również niepokojąca: **153 658** gospodarstw domowych, stanowiących **22 proc.** krajowych odbior-

ców, zalega z płatnościami dłużej niż 90 dni, a w ciągu kwartału 180 tys. domów miało do nadrobienia zaległości. Problemy te narastają w momencie, gdy główni dostawcy, tacy jak Energia i Bord Gáis Energy, **podnieśli ceny** w ubiegłym miesiącu, które dotknęły około miliona gospodarstw domowych. Europosłanka Sinn Féin **Lynn Boylan** skomentowała, że jest to „**najgorszy okres zaległości w historii pomiarów**” i skrytykowała brak rządowych kredytów energetycznych w tym roku, które poprzednio łagodziły wysokość rachunków. Raport dodatkowo ujawnił, że firmy energetyczne nie przenoszą spadków hurtowych cen na konsumentów, pogłębiając spiralę zadłużenia i osłabiając odporność finansową irlandzkich rodzin.

Obawa przed kupnem prezentu

Badania firm konsultingowych (Deloitte, PwC, Accenture) ujawniają, że stres związany z zakupami świątecznymi osiągnął w 2025 r. **poziom kryzysowy**, przekształcając sezon prezentów w „nowy teatr lęku” konsumentów. Według Deloitte **58 proc.** badanych z Irlandii uważa wybieranie prezentów za sytuację stresową, co jest efektem kumulacji presji finansowej i znacznego przeciążenia poznawczego.

Accentue potwierdza skalę problemu, wskazując, że **85 proc.** kupujących online porzuca koszyki zakupowe z powodu **przeciążenia decyzyjnego**, a nie braku chęci zakupu.

Jednocześnie raport PwC pokazuje, że **84 proc.** konsumentów planuje w tym roku **ograniczyć wydatki**, co świadczy o połączeniu lęku finansowego z presją stworzenia „idealnych” świąt.

Dr Hannah Nearney z Flow Neuroscience opisuje ten stan jako **wypalenie poznawcze**, w którym niepewność ekonomiczna utrzymuje układ nerwowy w ciągłej gotowości, prowadząc do poczucia przytłoczenia podczas zakupów.

W kontraście do tego trendu, młodzi dorośli coraz częściej **traktują energię umysłową jako zasób do ochrony**, podnosząc priorytet dbania o własne zdrowie psychiczne i korzystając z technologii wspierających zarządzanie stresem.

Ekspertsi podkreślają, że kluczem do przetrwania sezonu jest **zwolnienie tempa i regeneracja**, aby święta nie odbywały się kosztem spokoju psychicznego.

GA1 Certification
LIFTING EQUIPMENT INSPECTION

GA1
SAFETY CHECK

☎ **089 264 2301**
@ **info@ga1safetycheck.ie**
🌐 **www.ga1safetycheck.ie**

NIE CZEKAJ, SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI, WYCENĘ USŁUGI PODAJEMY BEZZWŁOCZNIE

OFERUJEMY:

- Kompleksową inspekcję GA1 zgodną z irlandzkimi wymogami prawnymi;
- Rzetelną ocenę techniczną sprzętu;
- Bezzwłoczną wycenę i elastyczne terminy;
- Gwarancję działania zgodnie z prawem i najwyższymi standardami bezpieczeństwa.

TESTUJEMY:

wózki widłowe, koparki, podnośniki, windy samochodowe, kompresory, sprzęt do pracy na wysokościach, łańcuchy, zawiesia i wiele innych.

ZWROT PODATKU

Rozliczamy podatek od ręki!

**Skorzystaj z 15-letniego
doświadczenia naszego biura!**

- Czy wiesz, że możesz rozliczyć się z podatku bez wychodzenia z domu i dosłownie od ręki? Zrobimy to za Ciebie! Za darmo sprawdzimy, czy należy Ci się zwrot i dokonamy jego rozliczenia. Wystarczy, że do nas zadzwonisz lub napiszesz e-maila, a od razu uzyskasz informację o należnym podatku.
- Każdy, kto kiedykolwiek rozliczał się w D&M Services, figuruje w naszej bazie danych i nie musi dostarczać osobiście Summary of Employment.
- Na początku roku pracownicy otrzymają z Revenue Summary of Employment - podsumowanie dochodów i podatków z tytułu pracy za ubiegły rok. Wystarczy, że wyślesz do nas ten dokument, a nasi księgowi sprawdzą, czy przysługuje Ci zwrot podatku..

DUBLIN: 016 12 06 20
CORK: 021 42 48 760
firma113@gmail.com

**Zadzwoń bądź napisz
do nas już teraz!**

www.dmksiegowosc.eu

Prawda, kłamstwa i media w epoce religii polityki. Donald Trump i spór z BBC – odpowiedzialność mediów za prawdę

TOMASZ WYBRANOWSKI

Donald Trump znów na wojennej ścieżce z mediami. Tym razem grozi BBC pozwem o miliard dolarów za rzekome zmanipulowanie jego wypowiedzi w filmie dokumentalnym w programie „Panorama”. Ale ta historia to coś więcej niż spór byłego prezydenta z dziennikarzami. To opowieść o świecie, w którym media przestały być przekąźnikami faktów, a stały się uczestnikami ideologicznej wojny.

Są takie dni, gdy mikrofon w studiu wydaje się cięższy niż zwykle. Każde słowo, każdy dźwięk, nawet westchnienie, mogą zostać zinterpretowane nie przez serce, lecz przez bezduszne algorytmy i wrzucone w tryby współczesnej wojny informacyjnej. Pisał o tym mój przyjaciel i redakcyjny kolega Bogdan Ferenc na łamach MIR-a i na swoim portalu Polska-le.com. Donald Trump, polityczny gracz, showman i antybohater nowej ery, znów staje w centrum medialnej burzy. Tym razem nie za sprawą wyborów, lecz za sprawą pozwu przeciwko BBC – miliard dolarów za zmanipulowane wypowiedzi w dokumencie wyemitowanym w programie „Panorama”. Sprawa jest prosta: jeśli ktoś tnie nagranie, łącząc wypowiedzi oddzielone 54 minutami, by zasugerować, że Trump podlegał do szturmu na Kapitol, to nie jest to po prostu błąd w montażu, lecz manipulacja.

Czy Trump ma rację?

Prawnicy byłego prezydenta twierdzą, że film zmanipulowano tak, by wywołać wrażenie, iż Trump zachęcał tłum do przemocy. BBC przyznało się do błędu, a szefowie stacji, Tim Davie i Deborah Turness, złożyli rezygnację. Jednak sprawa nie kończy się tylko na błędzie medialnym. W świecie, gdzie media nie tylko informują, lecz coraz częściej kształtują własne „prawdy”, prezydent Trump domaga się miliarda dolarów. Choć wielu prawników wątpi, by miał szansę wygrać w amerykańskim sądzie, to sama sprawa jest manifestem. Manifestem o odpowiedzialności mediów za prawdę. Czy chodzi o pieniądze? Prawdopodobnie nie. To raczej próba rozliczenia mediów z czegoś, co kiedyś było oczywiste – odpowiedzialności za prawdę.

Prezydent Trump podczas wywiadu dla Fox News z Bretem Baierem

Polityka jako nowa religia

W Irlandii, Polsce, Stanach Zjednoczonych – zjawisko jest to samo: polityka stała się religią. Zamiast pytać „co jest prawdą?”, pytamy teraz „czyja to prawda?”. Jedni mają swoje stacje telewizyjne, inni portale internetowe, a każde z tych medialnych imperiów rozdaje certyfikaty zbawienia lub potępienia według swoich partyjnych zasad. Wiara we własną „prawdę” zastępuje poszukiwanie rzeczywistej prawdy. W tym świecie Trump staje się ikoną zła – symbolem wszystkiego, czego liberalny Zachód nie potrafi zrozumieć ani zaakceptować. Ale jak mówił jeden z klasyków: „Jeśli diabeł mówi prawdę, dziennikarz ma obowiązek go wysłuchać”. To, że Trump jest kontrowersyjny, nie powinno przesłaniać kwestii fundamentalnej: mediów nie powinno się traktować jak stronnictw bojowników, lecz jak strażników prawdy. **Przestrzeń dla spokojnej refleksji ginie, gdy w mediach zamiast informacji pojawia się wojna ideologii.** Bo łatwiej jest sprzedać emocje, niż przedstawiać suche fakty. Prostsza staje się narracja o wrogu niż poszukiwanie wspólnej płaszczyzny porozumienia.

Nie tylko BBC znalazło się w ogniu oskarżeń

Przez ostatnie lata CBS zapłaciło Trumpowi 16 mln dolarów za zmanipulowany wywiad, a ABC – 15 mln za fałszywe stwierdzenia w programie „Good Morning America”. Prasa, w tym „The New York Times” i „The Washington Post”, niejednokrotnie stawiała prezydenta w roli wroga numer jeden. A co, jeśli to nie Trump jest głównym populistą, lecz media? Kiedy informacja staje się bronią, a emocje

zaczynają dominować nad faktami, dziennikarstwo traci swoją tożsamość. Trudno już mówić o dziennikarstwie obiektywnym, gdy media zamieniają się w uczestników wojny ideologicznej. Wolność słowa, która miała bronić obywateli, staje się bronią, której używa się przeciwko nim.

Amerykańska lekcja dla Europy

W Stanach Zjednoczonych procesy o zniesławienie są niezwykle trudne do wygrania. Profesor David Erdos z Uniwersytetu Cambridge wyjaśnia, że w USA trzeba wykazać, iż oskarżony działał ze „złośliwą intencją” – czyli wiedział, że mówi nieprawdę. W praktyce jest to niemal niemożliwe do udowodnienia. Ale nawet jeśli Trump przegra sprawę, pozostanie coś istotnego: pytanie o granice wolności słowa i o odpowiedzialność, która się tym wiąże. Profesor Gavin Phillipson podkreśla, że w Wielkiej Brytanii najwyższe odszkodowanie za zniesławienie wynosi jedynie 350 tys. funtów, kwoty znacznie niższej niż miliard dolarów, którego domaga się Trump. Tak wysokie kwoty, jak zauważa Erdos, mogą odstraszać od korzystania z wolności słowa, co z kolei sprzyja cenzurze i ograniczaniu publicznej debaty. W wolnym społeczeństwie, gdzie każdy ma dostęp do mikrofonu, wolność słowa bez prawdy staje się anarchią, a prawda bez wolności – propagandą.

BBC pod ostrzałem

Niegdyś symbol rzetelności, obecnie BBC przeżywa kryzys wiarygodności. Po wycieku wewnętrznego raportu, w którym zarzucano stacji stronnictwo i manipulację, przewodniczący Samir Shah wystosował publiczne

przeprosiny za „błąd w ocenie”. Czasami trudno się dziwić – w erze polaryzacji politycznej redakcje stają się coraz bardziej podatne na presję ideologiczną, a niekiedy zamiast informować, zaczynają interpretować rzeczywistość według narzuconych narracji. Dziennikarstwo nie jest kazalnica, ale niestety coraz częściej redakcje traktują je jak narzędzie ideologiczne. To nie prowadzi do obiektywnego obrazu świata, lecz do upadku zaufania do mediów.

Czy można (nie)lubić Trumpa?

Oczywiście można. Mało tego, można też go nie znosić za język, za ton, za ego większe niż drapacze chmur w Nowym Jorku. Ale jedno trzeba przyznać: Trump doskonale rozumie potęgę przekazu i siłę mediów. I choć media kłamią, nie ginie tylko reputacja polityka. Ginie zaufanie do systemu informacyjnego. A zaufanie to waluta, która w świecie informacji coraz częściej wymyka się z rąk.

Jedno jeszcze na koniec

Nie bronię Trumpa. Bronię idei, że media powinny informować, a nie uczestniczyć w sporze, że redakcje powinny być jak lustro, a nie jak megafon jednej ideologii. Bo jeśli dziennikarstwo stanie się nowym kapłaństwem polityki, to przestanie być dziennikarstwem, a będzie niewolnikiem politycznych koterii. Raz jednej strony, a innym razem drugiej. Donald Trump, lubiany czy nie, przypomina nam dziś rzecz fundamentalną: prawda nie ma barw partyjnych! A jeśli przestaniemy o nią walczyć – nawet wtedy, gdy mówi ją ktoś, kogo nie znosimy – to pozostanie nam już tylko pustka w eterze. ♦

KABARET MŁODYCH PANÓW

20
LAT

Z ŻARTAMI NIE MA ŻARTÓW

13/03 GALWAY BLACK BOX

14/03 DUBLIN THE HELIX

14/03 BELFAST MANDELA HALL

ZENITH
MUSIC

BILETY: WWW.KONCERTY.IE

Więcej kontroli na drogach

W debacie o bezpieczeństwie drogowym w Irlandii rzeczniczka organizacji **Love30 Ma-iread Forsyth** zaapelowała o pilne wzmocnienie obecności Gardy na drogach. Wskazała, że liczba punktów kontrolnych powinna znacznie wzrosnąć, ponieważ „**realnie wpływa to na zachowania kierowców oraz liczbę ofiar śmiertelnych**”.

Forsyth przypominała, że w 2008 r. w Korpusie Ruchu Drogowego Gardy pracowało ok. 1300 funkcjonariuszy, podczas gdy obecnie liczba ta oscyluje między **700 a 750**, co w jej opinii nie zapewnia wystarczającej widoczności policji. Aktywistka argumentuje, że **większa liczba kontroli oznacza większą dyscyplinę**, ograniczając ryzyko prowadze-

nia pod wpływem alkoholu, narkotyków oraz wymuszając natychmiastową i trwałą zmianę zachowań kierowców. Decyzja Gardy w obliczu rosnącej liczby wypadków będzie wymagać oceny, czy priorytetem stanie się rozbudowa patroli, czy też zwiększenie liczby **fotoradarów i systemów automatycznego nadzoru**. Forsyth podkreśliła, że chociaż technologia wspomaga wykrywanie wykroczeń, **nie zastąpi interwencji funkcjonariuszy** w przypadkach związanych z używaniem substancji odurzających czy stanem technicznym pojazdów. Społeczna presja wymaga od państwa **wyraźnych, konsekwentnych i widocznych działań** w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Lidl, An Post i Bord na Móna ukarane

Irlandzki **Urząd ds. Standardów Reklamy (ASA)** opublikował informację, w której potwierdził utrzymanie skarg przeciwko kilku dużym podmiotom rynkowym, w tym **An Post, Lidl i Bord na Móna**, za **wprowadzanie konsumentów w błąd**. Sprawy dotyczyły reklam internetowych, w mediach społecznościowych, prasie i promocjach sklepowych, co wskazuje na powszechność problemu przejrzystości w komunikacji marketingowej.

W przypadku **An Post** skarga dotyczyła niejasnego komunikowania cen usług mobilnych na kartę, które były atrakcyjne **wyłącznie dla nowych klientów**. **Lidl** potknął się o promocję Lidl Plus, w której oferowany rabat 5 euro nie był jasno oznaczony jako bonus „**jeden klient, jeden produkt**”. Z kolei **Bord na**

Móna wywołała frustrację klientów, ponieważ ich narzędzie online błędnie informowało o dostępności usług odbioru odpadów na adresach, które finalnie okazywały się poza zasięgiem. Uznano także skargę przeciwko **HelloFresh** oraz influencerce **@twins_and_me_** za niewystarczająco wyraźne oznaczenie treści sponsorowanej, co wymagało od konsumentów łupy, aby zidentyfikować, że jest to „**reklama**”. Szefowa ASA **Orla Twomey** podkreśliła, że konsumenci coraz szybciej wykrywają nieuczciwe praktyki i domagają się przejrzystości. W najnowszym biuletynie ASA uznała dziewięć skarg w całości, jedną częściowo, a trzy odrzuciła, potwierdzając, że uczciwość i szacunek dla odbiorcy stanowią **fundament współczesnej reklamy**.

Chcą większej ilości lotów z Dublina

Dwie największe linie lotnicze operujące na lotnisku w Dublinie, czyli **Aer Lingus i Ryanair**, wspólnie złożyły formalne wnioski do organów regulacyjnych, domagając się **znaczącego zwiększenia liczby operacji startów i lądowań** w przyszłym sezonie letnim. Przewoźnicy argumentują, że rosnący popyt pasażerski, wspierany przez turystykę i podróże służbowe, uzasadnia większą przepustowość tego portu lotniczego. W przypadku akceptacji wniosków całkowita liczba pasażerów obsługiwanych rocznie przez lotnisko może zbliżyć się do **rekordowego poziomu 40 mln**.

Linie lotnicze podkreślają, że **obecne limity operacyjne** ograniczają ich zdolność

do uruchamiania nowych tras i zwiększania częstotliwości lotów, co w konsekwencji powoduje, że Irlandia traci potencjał rozwojowy i konkurencyjność w stosunku do innych europejskich hubów. Jednocześnie postulowane zwiększenie operacji i wydłużenie godzin pracy lotniska z pewnością zaostrzy **spory dotyczące hałasu i limitów środowiskowych** z lokalnymi społecznościami, które w ostatnich latach intensywnie protestują przeciwko dalszej ekspansji portu. Decyzja organów regulacyjnych, które muszą pogodzić cele gospodarcze z wymogami środowiskowymi i społecznymi, zapowiada jeden z **najważniejszych sporów infrastrukturalnych** w Irlandii w nadchodzącym roku.

Nadchodzą zmiany w pracy zdalnej?

Rząd Republiki Irlandii prowadzi **konsultacje publiczne** w ramach ustawowego przeglądu przepisów dotyczących **prawa do wnioskowania o pracę zdalną**, które weszły w życie w marcu 2024 r. Jest to pierwszy etap oceny skuteczności regulacji określających ramy proceduralne dla składania i rozpatrywania wniosków o pracę poza biurem. Obecne prawo nie gwarantuje pracownikom bezpośredniego prawa do pracy zdalnej, ale ustala obowiązki pracodawców i pracowników, odwołując się do kodeksu postępowania **Workplace Relations Commission (WRC)**.

Minister stanu **Alan Dillon** podkreślił, że praca zdalna ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia dostępności zatrudnienia i wspierania równowagi między życiem prywatnym a zawodowym. Celem konsultacji jest ocena, czy obecne przepisy są skuteczne i czy wymagają zmian proceduralnych. Od

marca 2024 r. do WRC wpłynęło **60 skarg** dotyczących nieprzestrzegania przepisów, z czego tylko jeden wniosek został dotychczas uwzględniony, 11 odrzucono, a pięć spraw zakończono mediacją. Konsultacje prowadzone są na stronie Departamentu Przedsiębiorczości, a opinie można zgłaszać do **9 grudnia**. Zebrane głosy posłużą rządowi do podjęcia decyzji o dalszym kształcie regulacji.

Irlandia zaostrzy prawo migracyjne?

Przywódcy koalicji rządowej zaproponowali pakiet zmian w przepisach migracyjnych, przygotowany przez ministra sprawiedliwości **Jima O'Callaghana** oraz ministra stanu **Colma Brophy'ego**. Główne propozycje obejmują **zaostrzenie zasad łączenia rodzin** oraz **wydłużenie okresu oczekiwania na naturalizację**. Zmiany mają na celu ograniczenie napływu osób, którego ubiegłoroczny wzrost objął 22 tys. przypadków łączenia rodzin, oraz zmniejszenie obciążeń państwowego systemu zakwaterowania, wymagając od wnioskodawców **wykazania samowystarczalności**.

W ramach reformy rząd planuje **wydłużyć okres pobytu z trzech do pięciu lat** dla osób posiadających status uchodźcy, zanim

będą mogli ubiegać się o obywatelstwo. Minister O'Callaghan argumentuje, że Irlandia musi dostosować swoje przepisy w związku z **reformą prawa azylowego w Wielkiej Brytanii**, która ma ułatwić deportację nielegalnych migrantów. Istnieje obawa, że zmiany w Londynie mogą spowodować, iż Irlandia zostanie uznana za kraj o **bardziej liberalnym systemie**, co może zwiększyć przepływy osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, zwłaszcza z kierunku Irlandii Północnej, skąd pochodzi ok. 80 proc. nielegalnych migrantów. Rząd podkreśla konieczność **ściślej koordynacji** z władzami brytyjskimi, a planowane zaostrzenie przepisów jest sygnałem **istotnej korekty** dotychczasowej irlandzkiej polityki migracyjnej.

TOMASZ WYBRANOWSKI

Święta pod znakiem kryzysu: Irlandia w obliczu nadchodzących zmian

Nollaig Nait Cugat! Wesołych świąt wszystkim! W tej chwili, kiedy ulice Dublina toną w świątecznych dekoracjach, a na witrynach sklepowych migoczą kolorowe światełka, irlandzka rzeczywistość zdaje się powoli gubić swój dawny, świąteczny blask i ten radosny sznyt. Szmaragdowa Wyspa – ta, którą znaliśmy z gościnności, uśmiechu, otwartości i dumy z tradycji, teraz staje w obliczu zmagania, które przyciemnia magię nadchodzących świąt Bożego Narodzenia. Wzrost kryzysu mieszkaniowego, fala bezdomności oraz rosnąca frustracja społeczna w odpowiedzi na niekontrolowaną migrację sprawiają, że te święta będą smutniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Świąteczny czas na Zielonej Wyspie, z jego wesołymi choinkami, lampkami i ciepłym, rodzinnym duchem, w tym roku przysłonięty jest przez chmurę niepokoju, która unosi się nad irlandzkim społeczeństwem. Irlandczycy, znani ze swojej gościnności, muszą zmierzyć się z niełatwymi pytaniami o przyszłość swojego kraju. Coraz więcej osób zastanawia się, jak pogodzić tradycyjny gościnny charakter tej wyspy z wyzwaniem współczesności oraz dyktatem Unii Europejskiej, która powoli, acz zdecydowanie staje się głucha i ślepa na głosy suwerennych (jeszcze, mam nadzieję) krajów stowarzyszonych.

Smutne święta na Zielonej Wyspie

Mimo tradycji otwartych drzwi, w które na Boże Narodzenie może wejść każdy niespodziewany gość, te święta będą inne. Drzwi irlandzkich domów już nie będą otwarte na oścież dla każdego, kto szuka schronienia. Ciemna strona irlandzkiego kryzysu mieszkaniowego, który w 2025 r. osiągnął apogeum, przyciemnia blask świątecznych dekoracji. W Dublinie, Cork, Galway i innych miastach liczba osób bezdomnych rośnie w zastraszającym tempie. Co gorsza, dla wielu Irlandczyków świąteczny okres jest również czasem, w którym wzbierają fale frustracji wobec rządu, który zdaje się nie mieć planu na rozwiązanie tej dramatycznej sytuacji.

Kiedy w 2019 r. Irlandia świętowała 100-lecie odzyskania niepodległości, wyspę ogarnął entuzjazm, który miał połączyć ludzi niezależnie od ich pochodzenia i przekonań. Dziś jednak ten sam kraj stoi przed nowym, równie trudnym wyzwaniem. Tym razem to kryzys mieszkaniowy – z jego tragicznie rosnącą liczbą ludzi żyjących na ulicach – staje się tłem irlandzkich świąt. Na ulicach Dublina widać ludzi próbujących odnaleźć ciepło w namiotach czy schroniskach, podczas gdy w restauracjach serwowane są tradycyjne indyjskie pieczenie. Na razie nie ma mowy o rozwiązaniu tej trudnej sytuacji.

Kryzys migracyjny: Irlandia w pękającym kokonie

W obliczu tego kryzysu nie tylko lokalni mieszkańcy, ale i migrujący uchodźcy zde-

rzają się z realiami irlandzkiego rynku pracy i systemu społecznego. Wzrost migracji, szczególnie w wyniku globalnych zjawisk politycznych i wojennych, nie znajduje się już wyłącznie w sferze publicznych debat o „otwartości Irlandii na uchodźców”. Coraz więcej Irlandczyków protestuje przeciwko napływowi uchodźców, którzy ich zdaniem nie chcą się integrować, a zamiast tego stają się obciążeniem dla systemu socjalnego. Co warto odnotować, uchodźców i migrantów przybywa, a irlandzki rynek pracy potrzebuje fachowców i dobrych pracowników.

Irlandczycy, którzy przez pokolenia żyli w poczuciu wspólnoty, teraz doświadczają obcości, szczególnie w kontekście niekontrolowanej migracji. Z danych wynika, że część migrantów nie ma chęci podjęcia pracy ani włączenia się w życie społeczne, co dla wielu rodzimych obywateli staje się nie do zaakceptowania. Co ciekawe, poza kwestią gospodarczo-społeczną problematyczna staje się także kultura i tradycje, które – w obliczu napływu tysięcy osób z różnych części świata – zaczynają się rozmywać.

Wzrost napięcia społecznego

Z powodu tych nierozwiązanych problemów w Irlandii rośnie napięcie społeczne. Protesty przeciwko migracji, układom politycznym i gospodarczym zaczynają stawać się częścią codziennego krajobrazu. Obawy przed obcymi wpływami oraz poczucie, że Irlandczycy nie są już panami swojego losu, tworzą atmosferę niepokoju, w której mniejsze społeczności czują się zagrożone. I w takim kontekście nadchodzą święta Bożego Narodzenia. To będzie dziwny czas dla tych, którzy jeszcze do niedawna czuli dumę z bycia częścią jednej z najbardziej gościnnych kultur w Europie.

Będą to święta pełne smutku i refleksji nad tym, co dzieje się z wyspą. Mimo to jak co roku Irlandczycy zasiądą do stołów, podzielą się opłatkiem (choć w innej formie) i być może znajdą chwilę na zadumę nad tym, co naprawdę się liczy w tych trudnych czasach.

Zmiany w tradycji: w poszukiwaniu tożsamości XXI w.

Irlandzkie Boże Narodzenie, choć od wieków pełne tradycji, jak zapalanie świec w oknach czy przygotowywanie specjalnych potraw, staje się coraz bardziej zależne od tego, co dzieje się wokół. Nowoczesne społeczeństwo, zmieniające się w tempie błyskawicznym, zderza się z przeszkodami, które niełatwo pokonać. Tradycje, które niegdyś wyznaczały rytm świąt, zostają wypierane przez komercję i konsumpcjonizm. Kasa, kasa, kasa! Tego roku w Dublinie i w innych irlandzkich miastach świąteczny zgiełk jest coraz głośniejszy, a atmosfera coraz bardziej sztuczna i zabijająca niezwykłość Wigilii i Bożego Narodzenia. I tak jak kiedyś choinka była symbolem nowego początku, dziś staje się częścią marketingowego spektaklu, który zmienia znaczenie tych świąt. Zamiast religijnych odniesień do narodzin Jezusa, coraz więcej osób koncentruje się na prezentach i konsumowaniu świątecznego czasu w sposób możliwie najbardziej luksusowy. Czasami myślę, że w ten sposób chce się zagłuszyć pustkę, samotność i beznadzieję w sercach i duszach.

Nollaig Shona Duit – świąteczna nadzieja w trudnych czasach

Mimo wszystko święta Bożego Narodzenia w Irlandii nie są całkowicie pozbawione nadziei. Jak mówi się w gaelickim *Nollaig Shona Duit* („Wesołych świąt”), życząc wszystkim

Wzrost kryzysu mieszkaniowego, fala bezdomności oraz rosnąca frustracja społeczna w odpowiedzi na niekontrolowaną migrację sprawiają, że te święta będą smutniejsze niż kiedykolwiek wcześniej

zdrowia, miłości i pokoju. Choć Irlandczycy borykają się z wyzwaniami, to wciąż w ich sercach tli się ogień, który przypomina o dawnych wartościach. Wciąż istnieje w nich pragnienie, by te święta były czasem pojednania, wspólnego ciepła i serdeczności. Irlandczycy, mimo trudności, wciąż są gotowi otworzyć drzwi swoich domów i serc na tych, którzy tego potrzebują. To czas, by znów pomyśleć o tym, co nas łączy, a nie dzieli. Ważne jednak, aby goście szanowali gospodarzy – panów tej ziemi. Nadzieja, mimo trudności i niepokoju, jest wciąż obecna w sercach. Wszyscy postaramy się, aby w tym świątecznym okresie przynajmniej na chwilę zapomnieć o problemach, trzymając się miłości najbliższych i tradycji, bo one wciąż mają moc. I bajki czasami stają się rzeczywistością.

Przy tej okazji w imieniu swoim i moich najbliższych przyjaciół i współpracowników Studia 37 Radia Wnet i programu „Polska Tygodniówka” w irlandzkiej rozgłośni NEAR FM – Katarzyny Sudak, Tomasza Szustka, Bogdana Feręca (szefa portalu Polska-IE.com), Jakuba Grabiasza oraz Jacka Vanzeka *życzę tylko zdrowia, wolności, a przy wigilijnym stole jeno dobra, miłości, piękna i światła Narodzonego Mesjasza!* ♦

Tomasz Wybranowski

Jest poetą, krytykiem muzycznym, literatem i dziennikarzem, obecnie dyrektorem muzycznym sieci Radia WNET (Białystok, Lublin, Łódź, Bydgoszcz, Wrocław, Kraków, Szczecin i Warszawa), szefem Studia 37 Dublin, a także prowadzącym i wydawcą programu „Polska Tygodniówka” w dublińskim radiu NEAR 90.3 FM (zawsze w środy o 19.00). Członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i Związku Pisarzy Polskich na Mazowszu, dziennikarz miesięcznika „Kurier Wnet”, felietonista w „MIR” oraz jeden z głosów Radia DEON Chicago/Floryda (USA). W Republice Irlandii od 20 lat.

Kontakt w Języku polskim
086 846 1547

Tel: 021 427 3472,
086 846 1547

info@finbarrmurphy.ie
www.finbarrmurphy.ie

Lee White House,
8, Washington St., Cork

Kancelaria Prawnicza

Odszkodowania po wypadkach w miejscu pracy

Wypadki drogowe

Wypadki w miejscach publicznych

Poświadczenia tożsamości, akty notarialne, upoważnienia

Przenoszenie własności, umowy mieszkaniowe

Sporządzanie testamentów

Prawo rodzinne

Prawo pracy

Porady prawne

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać
wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty

085 PRAWNIK
085 7729645 • 01 4910010
www.prawnik.ie

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE
ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY
- NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

Monika El Amki, Piotr Kuderski

MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS
224, The Capel Building, Mary's Abbey Dublin 7, Ireland

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty.
Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.